

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
✠ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ✠

ARGÅNG 14
MARS
1927

PUB

Herthas läsarinnor

göras uppmärksamma på, att Paul U. Bergströms manufakturavdelningar ha det största tänkbara urval av alla slags

Siden-, Ylle- och Bomullstyger samt Linnevaror för såväl ekiperings- som hushållsändamål.

Paul U. Bergströms A.-B.

— 13 Hötorget - Drottninggatan 74 —

54 Hornsgatan 54 (Mitt för Adolf Fredriks Torg)

HUSMODERN

köper

Bomullsgarn och Vävnader

från

**Gefle Manufaktur A.-Bol.
STRÖMSBRO**

och vet att hon erhåller
det bästa möjliga för sitt

HEM

**Svanens vävnader bästa vävnader!
Gefle garn bästa garn!**

Barnbiblioteket

== SAGA ==

Sveriges äldsta och största bibliotek för barn och ungdom, innehåller nu 118 böcker, alla rikt illustrerade av våra största konstnärer. Bibliotek erhålla hög rabatt. Begär förteckning med prisvillkor i dag!

Svensk Läraretidnings Förlag

Stockholm C.

REYMERSHOLMS KRONOLJA

bästa och billigaste matlagings- och salladolja 1/2 lit. kr. 2.- 1/2 lit. kr. 1,10

Telefoner
539-8326-5619
Malmö

Perslow's

Siden- &
Manufakturaffär
Största urval nyheter

HERTHA

ÅRGÅNG XIV

MARS 1927

HÄFTE 3

Det kungl. förslaget till ny skolorganisation.

I slutet av februari avlämnades till riksdagen en kunglig proposition angående omorganisation av det högre skolväsendet. Förslaget kommer ej som någon överraskning, det har förberetts under snart ett decennium. Det grundar sig i det väsentliga på det program, som uppgjorts av den år 1918 tillsatta s. k. skolkommissionen. När resultatet av dess arbete framlades, blev det som bekant föremål för en ingående, i flera fall ganska sträng och avvisande kritik, varför det visade sig ej vara lämpligt att i oförändrat skick överlämna det till riksdagen. Särskilda sakkunniga fingo därför i uppdrag att göra en fortsatt utredning, och sedan förslaget ytterligare omstöpts av den nuvarande ecklesiastikministern, har man tydligen ansett det moget eller kanske den politiska situationen sådan, att man med hopp om framgång vågat framlägga det för riksdagen.

En av de bärande principerna i skolkommissionens förslag är som känt den sexåriga folkskolan som botten-skola. Det kungliga förslaget vill hålla fast vid denna, då man anser, både att den »tillgodoser ett socialt rättfärdighetskrav» och även att lärjungematerialet i den högre skolan kan bättre

sovras, då övergången sker vid en senare åldersperiod, än vad fallet blir med tre- eller fyraårig botten-skola. I överensstämmelse med skolkommissionen vill man sedan på botten-skolan bygga en fyraårig realskola och ett treårigt gymnasium. Det är enhets-skolans idé, som sålunda realiseras. Skolkommissionen har flera olika skolformer, men egentligen inga varianter; åtminstone kan den ej tänka sig, att den högre skolan kan anknyta till något annat än en sexårig botten-skola. Varierande skolformer förordas däremot av de sakkunniga, och det kungliga förslaget har i någon mån upptagit denna tanke. Man menar nämligen, att de läroverk, som ha parallellklasser, i regel böra ordna det så, att anknytning kan ske till folkskolans såväl tredje som sjätte klass. Samma åtgärd bör vidtagas vid de privata flickskolor, som ha parallellavdelningar, samt vid Statens normalskola. Tydligt är emellertid, att man anser den sexåriga botten-skolan och som en följd härav den fyraåriga realskolan som normen. Något försök med den av de sakkunniga föreslagna fyraåriga botten-skolan vill man ej inlåta sig på. Gymnasierna böra för att tillfredsställa olika behov anordnas dels som tre-

dels som fyraåriga. Men systemet sexårig bottenskola, fyraårig realskola kräver naturligtvis treårigt gymnasium. Skolkommissionens förslag om upprättande av sexåriga lyceer vill man realisera, till en början i begränsad utsträckning.

Alltsedan det blev fråga om en omläggning av vårt skolväsen, har det allmänt framhållits som ett ofrånkomligt krav, att staten skulle åtaga sig flickornas undervisning i samma utsträckning och enligt samma grunder som gossarnas. Skolkommissionen drog sig ej för att helt tillmötesgå denna fordran. Men den, som bär ansvaret för det nu framlagda förslaget, har ej vågat det. Ecklesiastikministern förklarar visserligen, att hans ståndpunkt är lika med skolkommissionens och den allmänna meningens. Men, säger han, »det fulla förverkligandet härav (lika utbildningsmöjligheter under samma ekonomiska villkor för manlig som kvinnlig ungdom) möter åtskilliga svårigheter». Åtgärden måste, påpekar han, medföra betydande ekonomiska uppoffringar, då den högre flickundervisningen ombesörjes av enskilda skolor, om än med understöd av stat och kommun. Man måste »gå fram med den största varsamhet». »Härtill mana ock andra skäl av pedagogisk såväl som av psykologisk art.» Det mål, mot vilket man bör sträva, anses vara detta, att man på varje ort, där statsläroverk är upprättat, bereder flickorna tillfälle till utbildning för resp. real- och studentexamen. Detta bör ske dels genom upprättande av särskilda statsläroverk för flickor, omfattande fyraårig realskola och tre-

årigt gymnasium, dels genom att i större utsträckning än hittills öppna gossläroverken för flickor och slutligen genom att vid en del av de nu befintliga privata flickskolorna samt statens normalskola ordna en fyraårig realskolinje. Man vill nöja sig med fyra statsläroverk, ett i vardera av städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Helsingborg. Dessutom böra i enstaka fall särskilda realskolor för flickor upprättas. Åtgärden att ge flickor tillträde till gossläroverken är ej någon nyhet. Redan mottaga ungefär hälften av de högre allmänna läroverken kvinnliga lärjungar i sina gymnasier. Men det får ske endast »i den mån ett konstant, ej alltför begränsat utrymme finnes vid läroverket.» D. v. s. då det är ont om platser, ha gossarna företräde. Denna bestämmelse skulle nu bortfalla och konkurrensen bli fri, utan hänsyn till kön. En nyhet är däremot, att man vill ge flickorna tillträde även till en del gossrealskolor. Enligt nu gällande förordning få flickor intagas å manligt gymnasium först efter framställning från vederbörande kommun, och denna bestämmelse önskar man bibehålla. Utom dessa möjligheter till utbildning skulle flickorna även ha den, som den nuvarande åttaklassiga flickskolan bjuder dem. Dessutom påpekas i förslaget betydelsen av att kommunala högre flickskolor komma till stånd. Dessa skulle bygga på den sexklassiga folkskolan och omfatta fem eller sex årsklasser. Statsbidrag borde utgå efter i huvudsak samma grunder, som nu gälla för de kommunala mellanskolorna.

Så kommer frågan om hur det kungliga förslaget ställer sig till privatskolan. Ecklesiastikministern utgår från att »de enskilda skolorna i stor utsträckning skola förbliva i sin nuvarande ställning till det allmänna». Han ger ett varmt erkännande åt den insats de gjort i den pedagogiska utvecklingen och inser betydelsen av deras fortsatta existens. Alltså bör den privata åttaklassiga flickskolan bibehållas i sin nuvarande organisation och få åtnjuta de anslag av det allmänna, som den hittills gjort. Även Statens normalskola bör bibehållas. Vad man däremot icke vill veta av är den förberedande skolan. Som bekant mottaga de allra flesta flickskolor nybörjare, vilka under tre år förberedas för inträde i den högre skolans första klass. Denna förberedande skola får ej direkt statsunderstöd, men genom sin sammankoppling med den högre skolan — gemensam lokal, delvis gemensamma lärarekrafter — åtnjuter den vissa förmåner, som gör, att den kan existera. Nu anser man, att denna möjlighet till indirekt statsunderstöd bör upphöra. Den åttaklassiga flickskolan bör således anknyta till den tredje folkskoleklassen.

Den kritik, som riktades mot skolkommissionens förslag, var särskilt samstämmig, då den berörde den förlängning av skoltiden, som anknytningen till den sexåriga folkskolan måste medföra. De sakkunniga påpekade möjligheter att undvika olägenheten utan att dock vilja förorda någon bestämd utväg. Det kungliga förslaget försöker liksom skolkommissionen att bortförklara saken, men anser det antagli-

gen ej möjligt att finna något medel, varigenom man skulle kunna förena dessa tre ting, den sexåriga bottensskolan, det nuvarande bildningsmålet och de tolv åren fram till studentexamen. Siffran tolv får offras och ersättas av det ominösa talet tretton. Endast lyceiformen kan föra fram på ett års kortare tid.

Ha vi nu skäl att vara belättna med den skolorganisation, som bjudes oss? Svaret blir väl: den kunde liksom de flesta ting ha varit både bättre och sämre. Kanske hade man från början fruktat ett ännu mera rigoröst system. Men en kategori, som måste ha ett rätt nöjsamt sinne, om den skall kunna känna sig belåten, är enligt min tanke de unga flickorna och deras målsmän. Har man inte så gott som lovat att taga samma hänsyn till dem som till deras manliga kamrater? Och nu få de stå tillbaka för ekonomiska hänsyn. Antingen skola de pressas in i gosskolor, som ej ta någon hänsyn till deras speciella bildningsbehov, eller också betala dryga avgifter i de privata flickskolorna. De fyra kvinnliga statsläroverken och de enstaka realskolorna kunna väl endast räcka till för ett fåtal. Och vad dessa beträffar kunde man ha önskat en mera fri organisation. Ha flickorna blivit rättvist behandlade? De som hålla på den åttaklassiga flickskolan ha väl ej heller anledning att rosa förslaget. Vid en flyktig, en oförlåtligt flyktig, granskning kan man ju tycka, att dessa skolor blivit väl behandlade, då de få kvarstå i orubbat skick. Men huru länge? Det är väl endast ett fåtal föräldrar, som äro så välsituerade,

att de äro villiga att för sina döttrar betala de höga avgifter, som privat-skolorna måste kräva, i stället för att skicka dem till ett statsläroverk med dess låga avgifter. Det bör kanske påpekas, att den fyraåriga realskolelinjen vid flickskolan blir så rikligt understödd av staten, att avgifterna där kunna sättas lika lågt som vid statsläroverken. Kan man då tro, att den åttaklassiga flickskolan på längden skall kunna hållas vid liv? Ekle-siastikministern förutser själv, att icke mindre än sex privata flickskolor genast vid den nya organisationens ikraftträdande måste nedlägga sin verksamhet. Skall så den fyraåriga realskolan med sina sammanträngda kurser och sitt forcerade arbete med examen som slutmål ersätta flickskolan, ja, bli den för gossar och flickor i åldern 12—16 år vanliga skolformen?

Det säges i förslaget, att man bör gå varsamt fram, då det gäller utbildningsmöjligheter för flickor, och att man till denna varsamhet manas ej endast av ekonomiska, utan även av pedagogiska och psykologiska skäl. Hade det kanske inte just med hänsyn till de psykologiska och pedagogiska skälen varit lämpligt att utsträcka denna varsamhet till det hela, d. v. s. låta det anstå en tid? Det är så mycket som nu vill växa fram inom skolans värld. Man söker efter nya arbetsmetoder, ja, man frågar sig, om inte själva bildningsinnehållet till stor del bör bli ett annat. Det säges, att man inte skall slå nytt vin på gamla läglar. Är det inte lika opraktiskt att med möda och kostnad forma nya läglar, innan vinet är utjäst? Måhända

vinet jäser, så att det spränger läglarna. Men hade det inte då varit bättre att vänta med att gjuta dessa färdiga?

KERSTIN FJETTERSTRÖM.

Jutta Bojsen Møller.

17 mars 1837—12 januari 1927.

Fru Jutta Bojsen Møller är död. För en hel del av Herthas läsare är troligen hennes namn främmande. Danmarks kvinnor ha landssorg.

»Mor Jutta» kallade de henne gärna. Hon samlade dem omkring sig som en mor sina döttrar, i kärlek och omsorg om deras framtid. Ljus, blid och glad, med en fond av den speciella danska humor som så välgörande lättar upp i besvärigheter och gråväder, fick hon de danska kvinnorna i en förvånande utsträckning med i aktivt arbete för deras egen sak. Inte endast de mognare, färdiga, som på grund av olika omständigheter äro självfallet mera direkt redo att rycka in i ledet, utan även de unga. »Leggende let», säger Gyrithe Lemche i talet vid hennes bår, fann hon vägen till Danmarks unga kvinnor — dessa »som vi andre med al vor gode Vilje har saa ondt ved at finde!» Dessa stodo också som Dansk Kvindesamfunds fanvakt och ärevakt vid båren när Jutta Bojsen Møllers stoft en dag sistlidne januari bisattes i Hellerups vackra vita kyrka.

I sexton år var fru Jutta Dansk Kvindesamfunds ordförande, ledaren av arbetet för de danska kvinnornas fullberättigade medborgareställning

inom stat och samfund. Hon korades i en tid då man kände att just hon med det goda och rika hjärtat, det ljusa och förtroendefulla sinnet, var den som skulle stå i spetsen, som i den tid var bäst ägnad att samla kvinnorna genom sin moderlighets värme. En m o d e r ville man ha, och sällsamt möjligt var det henne genom hennes väsenart att bli detta för de många, många kvinnorna som hon mötte i föreningsarbete och agitation för ett fastställt mål. Så fick hon namnet »Mor Jutta». Det var också till Dansk Kvindesamfunds hjärtevarma, självförnekande och inspirerade moder som Gyrithe Lemche — en av de främsta arvtagarna efter henne i hennes gärning inom dansk kvinnorörelse — riktade sina vackra minnesord vid hennes kista. Hon talade om hur fru Jutta väckt nytt spirande liv ute i det slumrande landet, om hur hon gjort kvinnosaken till en folkets sak.

Från den stunden hon själv förstod att det var detta man begärde av henne, tillhörde hon kvinnorörelsen med hela sin själ, ända upp i den höga ålder som blev hennes — endast några månader skilde henne från 90-årsdagen när hennes timme slog — även om hon då för flera år sedan lämnat ledningen och själva arbetet i yngre händer. Men hennes närmaste berättade att när hennes krafter började svika och hon stod på gränsen mellan dröm och verklighet — hennes eget uttryck — viskade hon ordet: *L i g e s t i l l i n g*. »Den idé hon hade givit sitt liv, tog hon med sig till dödens port. Likställigheten mellan man och kvinna hade aldrig för henne

betytt en kampsignal men den nya tidens budskap till mänskorna om en världsförnyelse, uppbyggd på innerligt samarbete mellan jämställda män och kvinnor», detta återigen Gyrithe Lemches ord vid baren.

Åttiosjuårig skrev hon boken om sig själv, »Træk fra et langt Liv». Mycket hade hon varit med om, ett personligt rikt liv, med barn växande upp omkring sig, ett starkt, målmedvetet liv i arbete för kvinornas sak, också segerns dag för de danska kvinnorna. »Mor Jutta» var med i främsta ledet av de tolvtusendes tåg den 5 juni 1915, då danskorna som nyss erkända politiska medborgare uppvaktade kung och riksdag, på Amalienborg och utanför riksdagsbyggningen. Betecknande för hennes humoristiskt frimodiga läggning, en frimodighet som här väl också hade en viss spjuveraktig spets, är den odödliga episoden under deputationens företräde hos de kungliga — drottningen var nämligen även tillstädes — då »Mor Jutta» vänligt medlidsamt för drottningen uttryckte sitt beklagande av att h o n inte kunde komma i åtnjutande av kvinnornas nyförvärvade rättigheter!

Det var ej ensamt Danmarks kvinnor, äldre som yngre, som slog vakt kring Jutta Bojsen Møllers kista vid hennes sista färd sedan hennes timme slagit. Regeringen var representerad genom finans-, undervisnings- och handelsministrarna, ännu andra bemärkta offentliga personer voro närvarande, talrikt flockade sig vännerna tillsammans med gruppen av hennes närmaste, och sedan hennes tvenne söner prosten Aage och pastorn Tage Møller talat vid

bären och Gyrithe Lemche framfört sitt gripande äreminne över den döda, bars kistan under tonerna av Chopins sorgmarsch på danska k v i n n o r s skuldror ut ur kyrkan: Dansk Kvinde-samfunds ordförande Elisa Petersen, vice ordförande Gyrithe Lemche, Esther Carstensen, Ida Schleiss, Dida Deder-

ding, Hedvig Mathiesen, Karna Nilsson och Anne Bruun voro bärarna.

Högt som kistan då lyftes på danska kvinnors axlar bära de i sitt hjärta det oförgätliga minnet av den goda, glada, kloka, ljust levande »Mor Jutta» och hennes långa vackra arbetsdag för dem.

E. K—n.

Behörighetslagen — en lag på papperet?

S om redan i dagspressen meddelats söktes för en tid sedan tre ledigförklarade postassistentbefattningar av ej mindre än tre e. o. postassistenter, åtta förste postexpeditörer samt femtiosju kvinnliga och tolv manliga postexpeditörer. Notisen ställer i blyxtbelysning befordringsförhållandena inom postverket. Men ej blott det. Sextiofem kvinnliga tjänstemän och därav åtta förste postexpeditörer, som söka en lägre tjänst än den innehavande för att — med risk att förlora sin förmansställning — komma i åtnjutande av de med den lägre tjänsten förenade högre avlönings- och pensionsförmåner, är en företeelse, som lyckligtvis ej förekommer varje dag.

Generalpoststyrelsen konstituerade till postassistenter tre manliga postexpeditörer, ehuru samtliga de kvinnliga sökandena såväl utgått från postelevkursen och anställdes i postverkets tjänst som även befordrats till ordinarie befattning tidigare än någon av de manliga sökandena. En av de konstituerade hade visserligen innehaft

förordnande som förste postassistent, men femton av de kvinnliga sökandena ha varit förordnade å förste postassistent- eller högre tjänst.

Och hitintills har den principen av generalpoststyrelsen tillämpats att de sökande, såväl e. o. postassistenter som e. o. postexpeditörer, konstituerats i den ordning de utgått från postelevkursen, därest ej någon allvarligare anmärkning förefunnits mot vederbörandes tjänstgöring.

Då generalpoststyrelsen sålunda tidigare icke gjort åtskillnad mellan manliga och kvinnliga befattningshavare synes det minst sagt egendomligt att nu — efter behörighetslagens ikraftträdande — ett sådant särskiljande ägt rum. Postexpeditörs- och postassistenttjänsterna förete nämligen icke någon olikhet beträffande arbetets beskaffenhet eller ansvar.

Redan den 15 november 1924 framhöll generalpoststyrelsen (under J. Juhllins generaldirektörstid) uti skrivelse till Kungl. Maj:t att vid framtida besättande av postassistentbefattningar de kvinnliga postexpeditörerna

skulle på grund av sin stora såväl reella som formella kompetens komma ifråga före de manliga tjänstemän, som senare bleve anställda i verket. Under påpekande av de olägenheter, som ur rekryteringssynpunkt kunde tänkas uppstå härigenom, föreslog styrelsen att de dåvarande kvinnliga postexpeditörerna skulle uppflyttas i 11:te lönegraden enligt det i skrivelsen omhandlade förslaget (finansdepartementets P. M. alt. II), vilken lönegrad motsvarar 15:de lönegraden i nu gällande avlöningsbestämmelser. Beträffande de dåvarande kvinnliga förste postexpeditörernas inplacering i löneskalan vidhöll styrelsen sin tidigare uttalade uppfattning, att — då dessa tjänstemän i regel fullgöra mera kvalificerade göromål än de dåvarande manliga postexpeditörerna (postassistenterna) och inom organisationen inneha befälsställning — de borde hänföras till förslaget 12:te lönegrad, motsvarande 16:de lönegraden enligt nuvarande avlöningsbestämmelser.

Som bekant bifölls icke denna generalpoststyrelsens hemställan. Genom beslut av 1925 års riksdag placerades de kvinnliga postexpeditörerna i 11:te och de kvinnliga förste postexpeditörerna i 12:te lönegraden av gällande avlöningsreglemente, varemot de manliga postexpeditörerna placerades i 15:de lönegraden med benämning postassistent och de manliga förste post-

expeditörerna i 17:de lönegraden med benämning förste postassistent.

Följande år beslöt riksdagen uppflyttning av dåvarande postexpeditörer resp. förste postexpeditörer till 12:te resp. 13:de lönegraden.

Behörighetslagens tillämpning har medfört många besvikelser och orättvisor för innehavarna av de tidigare för kvinnor avsedda statstjänsterna, men knappast framträda orättvisorna bjärtare än beträffande de kvinnliga postexpeditörerna. De voro så fullt likställda med sina manliga kamrater, med vilka de arbetade tillsammans så att säga vid samma disk, och de avlöste varandra i tjänsten så inför allmänhetens ögon, att även en utomstående icke kunnat undgå att uppfatta likställheten.

Nåja, generalpoststyrelsens utnämning av de ovan omförmälda tre postassistenterna har överklagats av ej mindre än fyrtionio av de sextiofem kvinnliga sökandena och avgörandet beror sålunda av Kungl. Maj:t, som, får man hoppas, jämväl skall finna anledning att på ena eller andra sättet rätta till de förvirrade och ologiska lönegradsplaceringarna inom verket. Statsmakterna måste inse nödvändigheten av snar ändring och icke förhålla ärendet till dess den sedan länge utlovade s. k. allmänna eftersynen i en avlägsen framtid kommer till stånd.

ELIN RHEBORG.

Maria-Stiftelsen i Borås.

När Fredrika Bremer år 1856 sände ut sin »Hertha» i världen möttes den, som vi alla veta, av ett häftigt anskri över alla de omstörtande och farliga idéer den innehöll. Men detta oaktat funnos på många ställen enskilda, som hälsade den som ett löfte om möjligheter till frihet och utveckling. Bland de uppslag den framförde var bildandet av »fruntimmersföreningar», och detta sattes nog på ej så få ställen i verket. Så skedde även i en liten stad i Västergötland, Borås, där detta år under namn av Maria-Stiftelsen bildades en förening, som ännu fortlever, och det är om dess öden och utveckling jag skulle vilja berätta något för den nuvarande »Herthas» läsare, kanske kommer någon annan och berättar om någon jämnårig förening.

Uppropet om bildande av en förening utfärdades av tre män — detta tyckas fruntimmerna ej ha vågat sig på — men i styrelsen insattes dock endast tolv kvinnor. Stiftelsen satte som sitt mål »Fattiga barns inom Borås kristliga uppfostran och bildande till nyttiga medlemmar inom samhället». I staden, som hade 2,800 innevånare, fanns för gossar en folkskola av enklaste slag, men för flickor bestods ej någon sådan, och stiftelsen ansåg att detta var det behov, som snarast måste avhjälpas. Skolrådet upplät lokal, en diakonissa antogs till lärarinna och skolan bildades. I mer än tio år fortfor denna, till dess den uppgick i en folkskola för flickor, som dock fortfarande stod under Maria-Stiftelsens

tillsyn. Under många år därefter bidrog stiftelsen med lön till en lärarinna i handarbete för att få detta som läroämne i skolan.

Stiftelsens ledamöter samlades även och sydde kläder, vilka utdelades till behövande barn. Staden tillväxte emellertid, i synnerhet som industristad, och stiftelsen utvidgade mer och mer sin verksamhet. Vintern 1892 börjades en barnbespisning på så sätt att fattiga barn inom folkskolan erhöles middag, denna fortgår ännu och vi återkomma därtill.

En annan verksamhetsgren var inrättande år 1897 av ett skolkök, med kurser på sex veckor, för flickor som slutat skolan. Dessa kunde dock redan år 1900 nedläggas, då målet uppnåtts — undervisning i huslig ekonomi infördes i folkskolan, då alla flickor under sista läsåret fingo gå en dag i skolkök. Till namnet var detta — enligt lagens bokstav — valfritt, men då skolan bestod kostnaden för maten hände det aldrig att någon undandrog sig. Borås var i detta avseende en av de första städer i Sverige.

Maria-Stiftelsen vände då sitt intresse till en arbetsstuga. Tack vare hjälp från professorskan Anna Hierta-Retzius och »Lars Hiertas Minne» blev den snart verklighet och fortgår än i dag. Efter att ha fått låna hus på olika ställen fick den år 1906 — vid stiftelsens femtioårsfest — inviga en egen lokal. Många år besöktes arbetsstugan dagligen av 60 barn — så många den kunde rymma — men de

sista åren har antalet varit mindre. Jag tror detta är förhållandet med många arbetsstugor. Här äro orsakerna nog dels åttatimmarsdagen med dess omläggning av arbetarfamiljernas hemvanor, dels dubbelläsning i skolorna med därav följande ogynnsamma förhållanden.

Stiftelsen har alltid varit i god och nyttig samverkan med folkskolan. För barnbespisningen ha numera tre lokaler inom de större folkskolorna anordnats, där få omkring 425 barn — skolbarnens antal övergår nu 3,000 — en måltid av omväxlande ärter, köttsoppa och välling, de två första med knäckebröd, den senare med smörgåsar. Till kostnaden härför bidrages dels av enskilda, dels av staden, som på detta sätt skänker barnrika eller eljest behövande familjer ett stöd som ej behöver rubriceras som fattigvård. Avlägset boende barn få äta mot självkostnadspris, 20 öre. En kommitté inom styrelsen har hand om bespisningen. Fråga är nu om en omläggning av matordningen enligt moderna principer.

En annan kommitté sköter barnbeklädnaden. Från folkskolan lämnas ansökningar, och efter granskning av kommittén, stadens diakonissor och ombud från lärarekåren uttagas ungefär 150 barn som erhålla full beklädnad av bästa material. Man samarbetar även med andra föreningar, Jultomtarne, Slummen m. fl. för att för-

delningen skall bli så rättvis som möjligt.

Nu blott några siffror. Ledamöternas antal är 372, de betala en årsavgift av kr. 1:50. I större och mindre donationer hava under årens lopp erhållits 42,000 kronor, varav en del använts till byggnaden, men omkring 35,000 kr. äro räntebärande. Staden började redan 1863 lämna Stiftelsen anslag, då i form av en del av hundskatten, i storlek växande med hundarnas antal; stiftelsen gladdes åt de många jägarna i staden. Först 1917 utbyttes detta mot ett fast anslag.

Under de svåra åren 1917—1920 fick Maria-Stiftelsen uppbära och använda de rikliga bidrag, som av statsmedel lämnades till barnbespisning, det var intet lätt uppdrag att hålla denna i gång, då ärter, bröd och mjöl voro nästan omöjliga att få och måste ersättas med vad man kunde uttänka. Men huvudsaken var ju att det uppväxande släktet skulle utan svårare undernäring genomgå kristiden.

Så hava åren gått, och staden, som hade 2,800 innevånare, räknar nu 35,000. Denna förening, skapad genom Fredrika Bremers tanke, är fortfarande livskraftig, fast den numera är organ ej endast för den enskilda välgörenheten utan även för samhällets barnavård. Men det är alltfört med kvinnligt initiativ och kvinnlig insats den fyller sitt värv.

LEONORE ODENCRANTS.

Notisspalten.

Malmö vill ha polissyster.

De kvinnliga ledamöterna av Malmö stadsfullmäktige fröknarna Matilda Holmgren och Anna Herslow ha väckt motion om att stadsfullmäktige ville besluta att snarast möjligt anställa en polissyster med uppgift att biträda vid bevakandet av anhållna kvinnor och barn. Med hänvisning till de i Stockholm och Göteborg anställda polissystrarna vilja motionärerna för sin stads räkning något mera än vad 1927 års budget för Malmö stad medger: 200 kr. till ett kvinnligt biträde vid kroppsvisitation av anhållna kvinnor. Motionärerna framhålla att det är betydligt vidsträcktare områden än det här nämnda som påkalla kvinnlig funktionärs arbete och att en för ändamålet utbildad kvinna med polissysters namn vore socialt önskvärt.

Motionen har gått till polisnämnden för yttrande.

Stockholms Årsta invigt.

Det var fest måndagen den 21 febr. på kvällen i Årstas nyinredda rum och salar. Varje plats var upptagen när kronprinsessan, som lovat hedra dagen med sin närvaro, gjorde sin entré. Årstaföreningens ordförande, fröken S. Laurell, hälsade henne och övriga närvarande välkomna, fröken I. von Plomgren uppläste en av fröken S. Leijonhufvud tidigare skriven prolog — framförd vid en Fredrika-Bremerstatymatiné för några år sedan — och fröken Karin Nilsson sjöng därefter Fredrika Bremers »Offerflaman» i Alice Tegnér's tonsättning, beledsagad av kompositören vid pianot. Körsång under fru Tegnér's ledning och solosång av fru Lillemor Montelius förhöjde ytterligare den vackra och festliga stämningen. Så kom tésupén och därefter ett ivrigt och intresserat beskrådande av lokaliteterna.

Årstas första dag och första fest fyllde på ett i högsta grad tillfredsställande sätt de spända förväntningarna.

Ellen Keys Strand.

Den 1 april öppnas Ellen Keys ljuvligt sköna Strand för intellektuellt arbetande kvinnor som söka vila eller ensamhet och ro för att utföra en uppgift. Värmånaderna, april och maj, samt oktober — under november och december är hemmet stängt — tillhör Strand denna kategori arbetande. Den 1 jan. 1928 står det åter öppet för dessa samma, så från och med då är Strand fem månader av årets första hälft tillgängligt för författare, konstnärer och vetenskapligt arbetande kvinnor. Avgiften är 100 kr. pr månad! Sommarmånaderna är Strand de med handen arbetande kvinnornas, avgiftsfritt, såsom Ellen Keys generösa stiftelse stadgar.

Sekreteraren i Ellen Keys stiftelse Strands vilohem Stina Pyk, Kylebergs Säteri, Svanshals, mottar anmälningar och lämnar önskade upplysningar.

*

En av Ellen Keys varma vänner, grevinnan Alice Trolle på Linköpings slott, gör i dessa dagar ett vackert försök att med ett ekonomiskt tillskott bidra att främja Ellen Keys stiftelse. Ett radioföredrag, som grevinnan Trolle hållit detta nyår och där hon gav några drag av Ellen Key själv och hennes Strand samt en gripande skildring av när hon bars bort från sitt älskade hem, ger grevinnan Trolle nu ut i broschyrform och behållningen av dess försäljning skall tillfalla Strand. Den kommer i boklådorna den 25 april, Ellen Keys dödsdag, men kan dessförinnan rekvireras direkt från grevinnan Trolle, Linköping, till ett pris av 1 krona. Alla förhandsabonnter, de uppgå redan till omkring 3,000, tillställas broschyren omedelbart då den i slutet av månaden föreligger färdig.

”Det lyckliga valet.”

En kärleksroman från det klassiska Kina.

Medan det sjuder och bubblar därborta i Mittens rike och de hotfulla ovädersmolnen därifrån kasta sina slagskuggor också över Europa, är det mer än eljest sällsamt att förflytta sig till »den gamla goda tiden» i Kina, den tid då himlen log sitt »blåa skratt» kring pagoderna, då tillvarons vägar gingo fram inom ett ordentligt rutnät, då Himlens son ännu satt på tronen och tillvaron på allvar uttryckte sig i de formfasta urtidsseder, som redan vittra bort för västerlandets vindar. Ett utsökt tillfälle för en sådan påhälsning i det »riktiga» Kinas förlorade paradiset kan man i dessa dagar få genom sinologen Franz Kuhns översättning till tyska av Hao kiutschuan, »Historien om ett lyckligt val», en spännande kärleksroman och sedelärande berättelse, f. ö. ett av den kinesiska skönlitteraturens »tio mästerverk».

Denna fängslande volym måste naturligtvis ge tiofaldt kvalificerad behållning åt den som ur originaltexten kan fånga alla de skönheter och fina anspelningar, som i andra (och tredje hand helt förflyktigas eller mista sin omedelbara doft och charm. Men till och med inför omtolkningar av tolkningar — och till den kategorien höra här alla de smådikter, vilka likt in-

E i s h e r z u n d E d e l j a s p i s
oder Die Geschichte einer
glücklichen Gattenwahl.

Ein chinesischer Roman aus der Mingzeit.
Aus dem Urtext übertragen von Franz Kuhn.
Insel-Verlag, Leipzig.

slagstrådar av silke och gull här och var slingra sig in och ge sina färgstänk åt spånaden — t. o. m. genom denna förmedling tycker man sig inandas en fläkt från ett annat luftstreck än vårt eget. »Människorna tänka, handla och förnimma nästan som vi, och man känner sig snart nog som deras like, bara att hos dem allt går klarare, renligare och sedligare till», så yttrade sig Goethe under de dagar då han tack vare en engelsk översättning gick och levde sig in i en annan kinesisk roman. (Jag citerar med Kuhn i hans efterskrift.)

Till den grad myllrar det vid läsningen av både likhets- och kontrastassociationer, att man knappast vet var man först skall »sticka ner sina frågors mejsel». Kulturhistorien lär man sig mera här än genom några resebeskrivningar. I de sistnämnda få de observerade tingen en ovanlighetens sky (eller nimbus) över sig. Men här i romanen äro tingen helt självklara: de observeras icke, de äro där, man föds med dem. Här stoppar man sina dokument och andra dyrgripar ner i ärmarna som om det aldrig funnits andra förvaringsställen. Här far man i vinterbärstolen med bolstern eller i »stora bärstolen med gula parasollen framför», här slår man på stora besvärstrumman vid cinnoberstraden eller ger gravarna våroffret av persikoblommor och höstoffret av krysanthemum — allt detta som de naturligaste och självklaraste ting i

livet. För att nu inte tala om alla de visitkort man strör omkring sig i detta etikettens och rangordningens förlovade land. Eller de artighetsfraser som här ingalunda ha det översattas styvhet utan trilla från läpparna just som när ett träd låter sina torraste blad falla ner för första bästa fläkt — det är bara sådant man slösar med. Och det vet alla!

I stort sett kunde man kalla »det lyckliga valet» för en roman om Li (det passande) lika väl som »en emancipationsroman» (Kuhn). Själva namnet på boken är identiskt med de första tecknen i Schi-kings heliga bok, där just äktenskapet avhandlas, detta det framtidsdigraste av alla de »fem förhållandena» i den kinesiska etiken. Alla intrigernas trådar och äventyrens lek relatera sig på någon punkt till Li, denna etikett, takt eller sociala grundstomme, som man skall förstå att i rätt tid sätta sig över — eller överbjuda — likaväl som att noggrant följa. Li's »föreskrifter äro till för genomsnittsmänniskor, men ej som hinder eller boja för de ädle». De unga tu i denna roman sammanföras av ett nödsläge och bispringa varandra i nöden utan att låta sig avskräckas av konvensansens galler. Men just detta blir dem ett hinder, då det gäller att »få varandra». Det skulle icke överensstämma med Li att under sådana förhållanden få varandra. Ett sådant slut på mötet kunde kasta en miss-trons skugga bakåt över hjältens och hjältinnans första möte. De tävla med varandra i att försaka sin lycka, ja t. o. m. när båda föräldraparen gjort dem till äkta makar, avstå de

från att fullborda sitt giftermål för att kunna stå med fläcklös ära. De känna sig som undantagsmänniskor.

»Deras kärleks ö ligger på ett annat plan än mängdens». De »fråga efter ära och Li, icke efter lycka och olycka». Mot gängse föreställning framhåller hjälten att den urgamla seden endast gillade strängt engifte. Och för honom själv sakna anbuden om en ersättare för den älskade varje som helst lockelse.

Men sedan en nådig försyn låtit varje förtalets röst tystna genom själva kejsarinnans påtagliga bevisning att hjältinnan ännu aldrig öppnat »sitt hjärtas portar», då äro äntligen alla Li's krav fullt tillgodosedda. De älskande få varandra, sedan de för allom uppenbarat sin höviska dygd, som vida överbjuder alla det passandes krav på människorna i Mittens rike.

Men storligen tar man miste om man tror, att denna dolda ryggrad av observans mot etiketten gör romanen stel och torr. Ack nej! Alla de skålmska slingorna, alla de dramatiska händelserna, alla finurligheter och målningar, alla färger och dofter och former och ljud villa bort »stommen» för oss. Det finns »själsstrålar som gå tvärs igenom ett noshörningsskinn», står det i ett av epigrammen. Och här är det »själsstrålarna», som så livligt skimra fram i skuggornas och dagrarnas inbördes lek, att inte ens hjälten och hjältinnan bli högtidliga eller poserande, utan få en skålmsk och kritisk behandling likaväl som bovarna.

»Ädeljaspis», hjälten, är självbehärskad, modig och hjälpsam; Ishjärta, hon är — förutom underskön förstås

— framför allt intelligent. »Han styr sitt heta blod, och hon bemästrar Taos lugn», heter det. Att han är stor i dryckjom och hon listig är inte någon skugga över idealbilden. (Här öppna sig oerhört intressanta inblickar i de mänskliga idealens arsenal)

Redan vid första mötet, då Ädeljaspis räddar Ishjärta från ett av bovens, Kuos, utpekulerade och råa enleveringsförsök, är det två väsen som förnimma sin inre samklang. »För förste Gang paa Jord, jeg fandt min Tanke bag en Andens Ord» — ordagrant så talar Ädeljaspis, likaväl som Svanhild i *Kjærlighedens Komædie*. När han längre fram förnimmer henne vara i fara och som blixten ilar till hjälp, men redan finner sig förekommen, då rider han ståndaktigt tillbaka på ögonblicket utan ett enda försök att träffa sin själs älskade eller ens stiga över husets tröskel. Denna heroism, från båda parter, blir aldrig högtravande och knappast precïös, just därför att luften är så klar och ren. Just så skall saker och ting tydligen gå till — i Kina! Och berättelsen är så full av skälmskhet, och stilen är så framför allt målande, ofta genom sinnesanalogier med en västerlänningen alldeles ny och källfrisk prägel. Man förnimmer »den gula skymningen», »den mänskensklara stämman». För att nu inte tala om de mäterliga små bovporträtt, som här och där — till fysionomien och till psyket — skisseras i något litet epigram.

För fysiologen bör det vara av intresse att iakttaga *mellangärdets* roll i den kinesiska organismen. Dess

»fäll» är antingen tillräckligt vid för att medge förlåtelse eller så trång att den spricker vid ilska. »Att knyta purpursilkets tråd» är väl snarast en stelnad metafor för hymens band. Dess mera överraskande får man syn på en oskyldig fånge »med en panterkalle och livliga, runda ögon». (»Det var mig en karl», säger också Ädeljaspis beundrande, så skall tydligen en rätt kines se ut!) Den avslöjade bovens »mot himlen riktade bakdel» blir i och för sig ett litet psykologiskt epigram och inte bara lämplig ställning för en bastonad.

Dråpliga ordväxlingar med vredesord och snusförnuft i oefterhärmlig blandning tura om med dramatiska scener och stämningsbilder. Bland de senare erinrar jag mig kanske framförallt det kapitel där Ishjärta i den stilla kvällen vid sin mors grav ser ut över nejden eller den lilla dikten om svalorna, molnen och den blå himlen som finnes inströdd i ett av de sista kapitlen, förebådande dess själsstämning.

Boken är genomgående spirituell. Inte med »infattade» bons mots, utan med ett säreget skimmer som i de mest olika stämningar glänser till som en underton, en skuggning eller ett solstänk. Detta gäller både prosan och de små dikternas miniatyrer i själsmålning — det må sen vara anletsdrag, blommor, bovstreck, stämningar eller reflexioner som röja sitt innersta väsen i några enkla och utsökta penseldrag.

För den som kan kinesiska torde de direkta citaten ur annan mer eller mindre klassisk litteratur ge ännu mera belysning över hela inställningen, bil-

den och syftet än vad man genom översättningen lyckas fånga. Likheten med ett nätverk kommer ständigt för mig, när jag skall söka karakterisera denna förunderliga stilkonst — än är den som kvistarnas skuggnät kring solfläckarna på trädgårdsgången, än som det glittrande, vattenstänkta nät man drar upp ur den blåa sjön. Man ser inte trådarna annat än som pärlband för soldroppar. Ja, det går en nära nog så, att man står där så fångslad och tagen av »vind och vattens inbördes lek» invid nätet, att man glömmer av alla fiskar som fångats däri!

EMILIA FOGELKLOU.

Vilka elever vinna inträde?

Vid ett föregående tillfälle har tidskriften Hertha lämnat en del uppgifter till belysning av inträdesförhållandena vid statens lärarinneseminarier. I här föreliggande häfte hava vi genom tillmötesgående från ledningen av ifrågakurser satts i stånd att beträffande skolköks- och lanthushållsseminarier samt kurser för ekonomi- och reständarinne redogöra för antagna elevers förutbildning samt tillströmning av inträdessökande till dessa kurser.

Att skolkökslärarinne rnas yrke är synnerligen eftersträfvansvärt och inträdessvillkoren stegrade i proportion härtill framgår tydligt.

Statens skolköksseminarium började ny kurs senaste höstterminen 1926. Av 150 inträdessökande antogos 17 till elever. De antagna hade alla vackra betyg från åttaklassig flickskola eller studentexamen. Beträffande den praktiska förutbildningen hade sexton genomgått förberedande ett-

årig kurs vid Statens skolköksseminarium, en hade gått igenom flera andra hushållskurser. Alla kunde uppvisa flerårig praktik i matlagning och flera hade utövat någon slags lärarinnesamhet. Samtliga antagna hade sökt till seminariekursen en till fyra gånger förut.

Ateneum för flickor i Stockholm har vid sitt skolköksseminarium senaste hösttermin antagit 16 elever och 90 sökande. Av de antagna hade 15 genomgått åttaklassig flickskola, en avlagt realskolexamen samt kompletterat åttonde klassens kurs i modersmålet, matematik och biologi till betyget AB. Den praktiska förutbildningen var för de antagna eleverna betydande. Två hade genomgått vardera 3 husmoderskurser, tre 2 sådana kurser vardera och nio 1 kurs. Två, som icke genomgått någon kurs, kunde i stället genom längre hemutbildning styrka sig väl meriterade. För inträde vid skolköksseminariet kräves, att från husmoderskurs ha vitsordet med beröm godkänd i teoretiska ämnen och i praktiskt arbete betyget med utmärkt beröm godkänd. Av de nu senast antagna eleverna hade alla praktik från sitt eget hem och nästan alla dessutom i genomsnitt 14 månaders praktik i främmande hem, i de flesta fall som hembiträden med lön.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala har vid sin senast påbörjade lärarinne kurs för skolkök intagit 16 elever bland 105 sökande. Av de antagna hade fjorton genomgått åttaklassig flickskola och två efter avlagd realskolexamen idkat ytterligare studier. Alla hade någon förberedande kurs såsom husmodersskola, praktisk yrkeskurs, lantushållsskola eller kurs vid etisk-pedagogiska institutet i Uppsala. Fem elever kunde förete vitsord från 2 förberedande kurser, tre från ända till 3 olika kurser. Alla hade privatpraktik i husligt arbete, de flesta 1—2 år såsom hembiträde eller hushållsfrö-

ken. En del elever hade utövat någon lärarinneverksamhet.

Hösten 1926 börjades vid fackskolan ny kurs för lärarinneelever i huslig ekonomi och handarbete med 14 antagna lärjungar av 40 sökande. Alla de antagna företedde avgångsbetyg från åttaklassig flickskola samt 1 eller 2 förberedande kurser, såsom husmodersskola, yrkeskurs eller dylikt. Sex elever hade genomgått kurser i vävning, två hade kurser i sömnad, tre både sömnads- och vävkurser. Alla hade praktiserat i husligt arbete, dels i hemmet, dels hos andra. Ett fåtal hade studerat språk i utlandet eller haft guvernantsanställning.

Beträffande inträdesmöjligheter för utbildning till lanthushållslärarinna föreliggande uppgifter från de båda seminariekurser av detta slag, som finnas inom landet.

Fredrika-Bremer-Förbundets lanthushållningsseminarium å Rimforsa började ny kurs hösten 1926 med 15 antagna elever av 38 sökande. Av de antagna var en student, tre företedde avgångsbetyg från åttaklassig flickskola och fyra hade realskolexamen. De återstående, sju till antalet, hade genom privatläsning eller genomgående av lämpliga kurser, kompletterat sina kunskaper i enlighet med reglementets föreskrift. Beträffande den praktiska förutbildningen kunde nio utom betyg från enskilda hem, där de praktiserat, även uppvisa avgångsbetyg från lanthushållskola, två från trädgårdsskola. De fyra återstående hade sin huvudsakliga praktik från föräldrahemmet.

Vid Uppsala fackskolas lärarinnekurs i huslig ekonomi med lanthushållning intogs sistlidne hösttermin 16 elever av 58 sökande. Av dem, som beviljades inträde, var en student, tio utgångna från åttaklassig flickskola, en

hade efter avlagd realskolexamen genomgått första gymnasieringen, en hade realskolexamen utan fortsatta studier, en sex klasser i högre läroverk samt folkhögskolekurs, en hade genomgått praktiskt läroverk, korrespondensinstitut och folkhögskola, en elev hade gått tre kurser vid folkhögskola och en kurs vid lantmannaskola. Vad den praktiska förberedelsen beträffar kunde elva elever uppvisa intyg om en eller två kurser vid lanthushållsskola, tre elever hade andra hushållskurser, en hade genomgått kurs i trädgårdsskötsel jämte vävkurs, en annan hade utbildning i ladugårdsskötsel från särskild kurs. Alla eleverna hade vid antagandet praktik i lanthushåll, de flesta från anställning i främmande hem. Ett fåtal hade utövat lärarinneverksamhet av något slag.

Från utbildningskurserna för blivande ekonomiföreståndarinnor vid anstalten föreliggande följande upplysningar.

Vid statens skolköksseminarium, Stockholm, antogos år 1926 16 ekonomiföreständarinneelever av 48 sökande till denna kurs. Alla, som vunno inträde, hade betyg på teoretiska kunskaper utöver folkskolebetyg och flera kunde förete avgångsbetyg från åttaklassig flickskola. Flerårig praktik i matlagning hade förvärvats av alla och några hade praktik i massmatlagning.

Från kursen för ekonomiföreståndarinnor vid Uppsala fackskola vunno vid innevarande termins början elva elever inträde av 22 sökande. Två av de antagna hade genomgått åtta klasser vid högre läroverk, två genomgått sex klasser, en avlagt realskolexamen, tre elever hade två kurser vid folkhögskola, en elev förberedande kurs till seminarium, två endast folkskola. Av de båda sistnämnda hade en vistats i Amerika. Angående de antagna elevernas praktiska förutbildning meddelas att fem elever gått vardera en hushålls-

kurs, en hade två sådana kurser, sju elever arbetade före sitt inträde i större kök å hotell, lasarett eller skola; två skötte större brukshushåll, en förestod bageri, en hade varit hemlära-
 rinna. De flesta hade haft anställning som hembiträde eller hushållsfröken 2—3 år. En elev hade som gift skött eget hem.

Såsom framgår av antalet inträdes-
 sökande till de olika kurserna äro de

yrkesvägar vartill kurserna leda mycket eftersträfvade. Hur ställer det sig männe med arbetstillgången? Den frågan uppstår spontant. Med stöd av erhållna upplysningar våga vi oss på det omdömet att platstillgången för skolköks- och lantushållslärarynnor numera är ganska, eller åtminstone tämligen, god. För ekonomiföreståndarinnor åter ha anställningsmöjligheterna i flera år varit goda och äro så fortfarande.

Fredrika-Bremer-Förbundets Studiehem i Göteborg.

Det är inte alltid lätt för studerande kvinnlig ungdom i en storstad att finna ett hem som erbjuder en verkligt lycklig miljö både för studierna och det personliga utvecklingsarbetet. Av en sådan miljö, som på en gång är kultiverad, lugn och glad, beror dock ganska mycket i en ung människas liv. Det var med insikt om detta, som styrelsen för Göteborgskretsen av Fredrika-Bremer-Förbundet för några år sedan startade ett kvinnligt studiehem, för att bereda möjlighet för åtminstone en del unga flickor att framleva sina studieår under i yttre åvseenden verkligt gynnsamma förhållanden. Det nygrundade hemmets verksamhet måste dock efter ett par år nedläggas, de nyinköpta möblerna och inventarierna magasineras, och det genom personligt initiativ anskaffade driftskapitalet stod för en tid orört. Emellertid var det ingalunda styrelsens avsikt att låta den goda idén förflyktigas. I januari detta år öppnades Studiehemmet på nytt i en rymlig och vacker enrumslägenhet i stadens centrum, närmare bestämt i hörnet av Carl Gustavs- och Parkgatorna. Som föreståndarinna hade man lyckats förvärva en mycket god kraft,

fru H. Taube, som lyckligt förenar ett ungdomligt friskt och tilldragande väsen med organisatorisk skicklighet och förmåga att skapa hemtrevnad omkring sig. Då kretsen höll sitt årsmöte inom Studiehemmets väggar, kunde medlemmarna övertyga sig om att den nyuppståndna institutionen fått en lycklig start.

Det är f. n. nio ungdomar från olika undervisningsanstalter som äro inackorderade i hemmet och av allt att döma trivas förträffligt i de vackra flickrummen och i hemmets atmosfär av trevnad och glättighet. Priset för delat rum är 90 kr., för ensamt 130. Det faller av sig själv att driftskostnaderna äro för stora för att kunna betäckas av inackorderingsavgifterna. Man har därför tänkt sig att i så stor utsträckning som möjligt mottaga måltidsgäster, lärarinnor och studerande flickor till ett moderat pris, något som i ganska hög grad skulle hjälpa hemmets ekonomi. Kapitalet måste i varje fall anlitas, och då detta ej är stort, är det svårt att säga hur länge hemmet skall kunna upprätthållas i sin nuvarande form. Lyckligt vore om det kunde äga bestånd så länge som möjligt. J. O.

Insamlingen för Fredrika Bremers staty.

Från statykommitténs arbetsutskott har ingått nedanstående redovisning för den i höstas startade insamlingen inom Fredrika-Bremer-Förbundet. De från Sveriges alla landsändar inströmmade bidragen erkännas med glädje som bevis på hjärtligt deltagande i den stora hyllningen, och det bör påpekas att om ett stort antal förbundsmedlemmar ha underlåtit att ansluta sig till denna ha i gengäld många som tidigare lämnat bidrag nu åter hörsamt appellen. Då arbetet på statyn hunnit så långt att avtäckningen anses kunna försiggå i maj, återstår icke lång betänketid för dem som i sista stund skulle önska ådagalägga sitt intresse.

Fru Olga Aartelo, Ystad, 1:—; Siri och Anna Abrahamsson, Stockholm, 5:—; G. Adelborg, Gagnef, 5:—; J. Agrell och Anna Åkesson, Båstad, 2:—; Ottilia Agrell, Göteborg, 1:—; Malin Ahlberg, Halmstad, 1:—; Ebba Ahlgren, Lund, 5:—; Ebba Ahlin, Varberg, 1:—; fru Anna Ahlström, Stockholm, 3:—; fru Ingrid Ahlström, Stockholm, 5:—; Märta G. Almquist, Stockholm, 25:—; Blenda Almström och Svea Granat, Lund, 2:—; Göthilda Ambolt, Lund, 2:—; S. Ameln, Uppsala, 10:—; Alma Amundson, Hagalund, 10:—; Anny Anderson, Falköping, 1:—; doktorinnan Rut Anderson, Uddevalla, 2:—; fröken Selma Anderson, Stockholm, 2:—; A. Andersson, Jönköping, 1:—; fru Laura Andersson, Malmö, 2:—; fru Mary Andersson, Lidköping, 2:—; prostinnan Math. Andersson, Lund, 2:—; Signe Andersson f. Cederblom, Stockholm, 100:—; Ada Arwedson, Örebro, 2:—; Maria Aspmann, Stockholm, 5:—; Svea Aurell, Hälsingborg, 2:—; E. A., Malmö, 2:—.

Fröken Augusta Bagge, Göteborg, 5:—; fru A. v. Bahr, Rönninge, 5:—; R. Barkman, Stockholm, 1:—; fru B. Beckeman, Göteborg, 5:—; Julia Beckman, Ystad, 1:—; Elsa Belfrage, Åkarp, 2:—; Louise Belfrage, Malmö,

1:—; Olga Belfrage, Göteborg, 10:—; Cecilia Benedicks, Stockholm, 10:—; Frida Bengtsson, Vänersborg, 3:—; fru Hildegard Berencreutz 1:—; fru Helen Berg, Stockholm, 25:—; fröken Märta Berg, Stockholm, 2:—; fru R. Bergendahl, Halmstad, 1:—; Aurora Bergh, Hälsingborg, 5:—; Mia Berglind, Malmö, 2:—; fru W. Bergman, Lidingö, 2:—; fru Dagmar Bergsten, Stockholm, 10:—; Gerda Bergstrand, Filipstad, 1:—; Anna Bergström-Simonsson, Stockholm, 5:—; doktorinnan Ch. Berling, Malmö, 10:—; Alma Bernander, Vänersborg, 2:—; fru R. Berven, Stockholm, 3:—; D. Bildt, Bro, 5:—; fru Anna Billberg, Stockholm, 10:—; Olga Billberg-Anderson, Landskrona, 1:—; Astrid Billström, Stockholm, 2:—; fru M. Björck, Kalmar, 2:—; fröken Elisabeth Björckegren, Simrishamn, 10:—; disponent A. Björklund, Eskilstuna, 2:50; fru Frida Björklund, Eskilstuna, 2:50; fru Anna Björkman, Kumla, 2:—; Åslög Björkman och fru Lindvall, Växjö, 2:—; Elsa Björkman, Kalmar, 2:—; Tyra Björkman, Finspång, 2:—; borgmästarinnan Björkman, Norrköping, 1:—; M. Björnstjerna, generalska, Stockholm, 5:—; fru S. Björnstjerna, Stockholm, 5:—; Ingeborg Block, Limhamn, 2:—; fröken Jenny Bonnier, Stockholm, 20:—; konsulinna Ingeborg Borg, Ystad, 10:—; Borg, Stockholm, 1:—; Gerda Borgström, Kristianstad, 2:—; fru A. Braathen, Stockholm, 5:—; A. Bratt, Falun, 1:—; fru Elin Bratt, Göteborg, 3:—; H. Bratt, Örebro, 2:—; språklärarinnan Lotten Bremberg, Hälsingborg, 2:—; Nelly Breisky, Landskrona, 1:—; H. Brusewitz, Hofva, 1:—; Anna Busck, Grebbestad, 2:—; Signe Bång, Kungsängen, 5:—; I. W. v. B., Svenstorp, 10:—.

Viveka Calvert, Göteborg, 2:—; fröken Ida Carlsson, Göteborg, 2:—; fru Levi Carlsson, Norrköping, 10:—; Ebba Cassel, Rimforsa, 1:—; fru Jeanna Cavallin, Lund, 1:—; fru Thora Cavallin, Ystad, 2:—; Bertha Cederschiöld, Växjö, 1:—; C. Charlier, Lund, 2:—; Tyra Conradson, Nordmaling, 2:—; fru Calla Curman, Stockholm, 10:—; S. Curman, Stockholm, 10:—; A. Cöster, Uddevalla, 1:—.

Ellen Dahlberg, Malmö, 2:—; L. Deshayes,

Hälsingborg, 10:—; Ellen Dickson, Göteborg, 2:—; Lotte Drakenberg, Göteborg, 5:—.

Fru Anna Eberstein, Norrköping, 10:—; fru K. Edner, Trollhättan, 1:—; Harald Ehrenborg, Opphem, 5:—; Ann-Mari Ek, Göteborg, 3:—; Alma Ekman, Lidingö Villastad, 1:—; Anna Ekstrand, Hälsingborg, 1:—; Elsa Ekström, Stockholm, 5:—; fru Zelma Emmertz, Lund, 2:—; Emmy Eneström, Stockholm, 5:—; E. Engholm, Vadstena, 3:—; fru B. Erickson, Grunnebo, Västergötl., 10:—; fru Hilda Ericsson, Tumba, 5:—; Thérèse Eriksson, Gävle, 2:—; fru Selma Erlandsson, Kristianstad, 2:—; L. Esspe, Strömstad, 1:—; Elisabeth Euren, Stockholm, 2:—.

Anna Fagerström, Mariefred, 1:—; dr M. Fahlborg, Djursholm, 5:—; Alma Falk, Karlskrona, 1:—; Anna Falk och Clara Wahlström, Gagnef, 20:—; E. Falk, Stockholm, 10:—; fru Hilma Fernqvist, Karlstad, 1:—; K. Fjetterström, Stockholm, 5:—; E. Flodin, Stockholm, 1:—; E. Fogelklou Norlind, Jakobsberg, 7:—; R. Forsell, Örebro, 2:—; Forssell, Stockholm, 1:—; fru Amelie Fraenckel, Göteborg, 5:—; Olga Francke, Hälsingborg, 2:—; Klara Franzén, Ulriksdal, 5:—; Elsa Fries, Karlstad, 1:—; Solveig Frummerin, Halmstad, 1:—; V. Fryckholm, Stockholm, 1:—; Anna Frändén, Vänersborg, 1:—; Elisabeth Frölich, Stockholm, 5:—; fru Lena Frösell, Stockholm, 5:—;

M. L. Gagner, Stockholm, 5:—; Cecilia Gahn, Uppsala, 5:—; T. Geijer, Uppsala, 1:—; E. af Geijerstam, Karlskrona, 2:—; fru D. Gerton, Stockholm, 3:—; fru Ingeborg Gibson, Göteborg, 10:—; Signe W. Gillner, Örebro, 1:—; fru Tori Glas, Umeå, 5:—; E. Gottlieb, Linköping, 2:—; fru Mary Granström, Karlskrona, 2:—; Anna Grönfeldt och Lotten Waldenström, Umeå, 2:—; Th. och E. Gyldén, Djursholm, 6:—; Rosa Gyllenkrook, Stockholm, 1:—; Anna Gyllenspetz, Stockholm, 1:—; fru Emma Göransson, Sandviken, 10:—; fru B. Göransson, Ystad, 1:—; fru Göransson, Huskvarna, 2:—; G. N. (?) 3:—.

Fru Walborg Hagman, Norrköping, 1:—; fru A. Hagströmer, Nyköping, 5:—; Sigrid Hagströmer, Karlskrona, 2:—; fru Maria Hallander-Larsson, Lund, 5:—; fröken M.

Hallberg, Lund, 2:—; fru Ebba Halldin, Stockholm, 2:—; Augusta Hallenius, Falköping, 15:—; fru S. Hallgren, Jönköping, 1:—; lektor Siri Hallström, Umeå, 5:—; Ebba Hamilton, Högfors, 5:—; grevinnan I. Hamilton, Blomberg, 2:—; fru Gustava Hammar, Limhamn, 1:—; Emma Hanson, Landskrona, 5:—; fröken Anna Hansson, Karlskrona, 1:—; Eva Hanzén 2:—; Berta Harberg, Hälsingborg, 2:—; Tekla Hartzell, Stockholm, 1:—; fru Helga Hedlund, Gävle, 2:—; A. Heljestrand, Stockholm, 2:—; Gerda Hellberg, Karlstad, 10:—; Ebba Helldorff, Stockholm, 1:—; Paula Hellsten, Malmö, 3:—; doktor Martha P:son Henning, Uppsala, 20:—; B. Hennings, Stockholm, 3:—; I. Hermelin, Adelöv, 1:—; Ebba Herrman, Söderköping, 2:—; Kerstin Hesselgren, Stockholm, 10:—; fru Elsa Heurlin, Stockholm, 25:—; fru Josefa Hilleström, Stockholm, 1:—; E. Hirschloff, Hälsingborg, 1:—; fru G. Hoffberg, Karlskrona, 1:—; fru M. Hollberg, Karlskrona, 5:—; Anna Holmberg, Lund, 1:—; Brita Holmer, sjuksköterska, Ystad, 2:—; M. Holmgren, Malmö, 1:—; Malin Holmström-Ingers, Åkarp, 10:—; Bothilda Holst, Ystad, 2:—; fru Dorthe Hübner, Stockholm, 1:—; fru Ada Hultgren, Malmö, 10:—; Hilda Hult, Stockholm, 2:—; B. Hultquist, Stocksund, 3:—; Elisabeth Hultquist, Jönköping, 1:—; Gerda Håkanson, Svalöv, 1:—; M. Håkansson, Lund, 1:—; Sigrid Håkansson, Örebro, 5:—; fil. doktor Kerstin Hård af Segerstad, Stockholm, 10:—; Asta Hägg, Stockholm, 100:—; fru A. Hök, Djursholm, 5:—; fröken Emma Hörnström, Björsäter, 5:—.

Dita Invenius, Göteborg, 5:—; blomsterhandeln »Iris», Växjö, 3:—; S. Jacobi, Melösa, 3:—; Anna Jacobson, Linköping, 5:—; fru Anna Jacobson, Stockholm, 2:—; fru Elisabeth Jacobsson, Lund, 5:—; fru Karin Jacobsson, Göteborg, 10:—; Nanny Jacobsson, Växjö, 1:—; fru Elin Janson, Göteborg, 10:—; fru E. Jansson, Råsunda, 1:—; doktorinnan Jentzen, Stockholm, 1:—; fru A. Johanson, Södertälje, 1:—; fru Maja Johanson, Svalöv, 2:—; Anna Johansson, Västerås, 2:—; Elisabeth Johansson, Gävle, 3:—; Ester A:son Johnson, Stockholm, 5:—; A. Julin, Kristi-

nehamn, 5:—; Maria Jönsson, Råsunda, 3:—.

Anna Karlsson, Billeberga, 2:—; Ann-Sofie Karlsson, Malmö, 2:—; Hanna Kindstrand, Borås, 3:—; fru Lilly Kjellberg f. Swedenborg, Göteborg, 10:—; Marie Louise Klason, Stockholm, 5:—; J. af Klercker, amiralinna, Stockholm, 10:—; A. Klinker, Linköping, 1:—; Gertrud af Klintberg, Stockholm, 2:—; fru Agathe von Koch, Djursholm, 50:—; Eva och Ragnar von Koch, Djursholm, 10:—; fröken E. Korin, Gävle, 5:—; Elsa Kreuger, Stockholm, 10:—; fru Jenny Kreuger, Stockholm, 10:—; Stina Kreuger, Kalmar, 6:—; fru E. Krook, Varberg, 1:—; fru Elvira Kruse, Djursholm, 5:—; Frida Krusell, Göteborg, 1:—; Olga Krusell, Göteborg, 1:—; S. von Krusenstjerna, Stockholm, 5:—; E. af Kullberg, Uppsala, 3:—; A. och Th. Kullgren, Göteborg, 5:—; Kumlakretsen af F.-B.-F. 25:—; E. Kuylenstjerna, Skälderviken, 2:—; Greta Kuylenstjerna, Sperlingsholm, 5:—; Anna Källén, Lund, 2:—; C. K—g 1:—.

Fru Mathilda Lagerbring, Stockholm, 2:—; friherrinnan Greta Lagerfelt, Gammalkil, 1:—; lärarinnan M. C. Lagergren, Lund, 2:—; S. Lagerlöf, Djursholm, 2:—; Walborg Lagerwall, Stockholm, 5:—; fröken Agnes Lamm, Stockholm, 50:—; fru Lili Lamm, Stockholm, 10:—; G. von der Lancken, Linköping, 5:—; Hanna Landberg, Gävle, 5:—; R. Langborg, Jönköping, 2:—; fru Ketty Langlet, Göteborg, 5:—; professorskan Hans Larsson, Lund, 2:—; syster Greta Laurén, Varberg, 2:—; Gunhild Leander, Örebro, 1:—; Ebba, Sigrid, Eva Leijonhufvud och Märta Eckhoff, 5:—; Karin Leman, Göteborg, 2:—; Ewa Lewenhaupt, Västerås, 3:—; Alma Lidman, Kalmar, 2:—; Thyra Liljeqvist, Borlänge, 1:—; C. Lind, Stockholm, 3:—; fru Helga Lindahl, Malmö, 5:—; Karin Lindahl, Örebro, 2:—; fru A. Lindeblad, Östertälje, 2:—; fru Stina Lindelöv, Göteborg, 15:—; K. Lindencrona, Vänersborg, 1:—; Greta Linder, Stockholm, 12:—; Lotten Lindersköld, Stockholm, 1:—; Marta Lindholm, Karlstad, 3:—; fru Lindquist, Göteborg, 5:—; Olga Lindström, Halmstad, 3:—; S. Lingmark, Nyköping, 3:—; fröknarna Maria och Hilda Ljung-

gren, Lund, 2:—; Augusta Lovén, Stockholm, 3:—; H. Lovén, Stockholm, 2:—; Louise Lovén, Malmö, 5:—; friherrinnan Cecilia Lovisin, Strängnäs, 1:—; friherrinnan S. Lowisin, Stockholm, 2:—; Anna och Nils Lundahl, Lund, 2:—; Karin Lundberg, Halmstad, 1:—; Octavia Lundell, Norrköping, 2:—; Anna Lundgren, Nyköping, 2:—; Anna Lundgren, Nyköping, 2:—; E. Lundgren, Malmö, 2:—; Emma Lundgren och Sofia Höglund, Malmö, 2:—; fru Helny Lundgren, Nyköping, 1:—; S. Lundgren, Örebro, 2:—; fru Selma Lundgren, Växjö, 10:—; Amalia Lundholm, Göteborg, 2:—; fru Maria Lundholm, Kumla, 1:—; fru Selma Luth, Stockholm, 1:—; dr H. Löfvendahl, Kristinehamn, 5:—; T. Löfvenius, Norrköping, 2:—.

Fru E. Magnuson, Högbo, 3:—; fru E. Malm, Falun, 10:—; Ellen Malmberg, Lidköping, 3:—; fil. lic. Thorhild Malmberg, Stockholm, 5:—; Elise och Hilda Malmros, Landskrona, 2:—; fru Agnes Malmström, Lund, 1:—; Andrea Malmström, Lund, 3:—; fru T. Malmström, Malmö, 5:—; Maria Mannheimer, Göteborg, 5:—; G. de Maré, Göteborg, 2:—; Elsa Marin, Gävle, 2:—; fru Hilma Markstedt, Skellefteå, 5:—; G. Martin, Falun, 2:—; fru Signe Mattsson, Svalöv, 1:—; Selma Meijel, Halmstad, 1:—; fröken Vienna Mesterton, Kumla, 5:—; Ellen Michelsen, Oxelösund, 1:—; C. Milow, Stockholm, 5:—; Astrid Mjöberg, Lund, 1:—; Elisabeth Molin, Malmö, 2:—; fru H. Montelius, Djursholm, 10:—; E. Mossige-Norheim, Djursholms-Ösby, 10:—; Greta Mueller, Stockholm, 5:—; S. v. Mühlentfels, Stockholm, 2:—; fru G. Müller, Äppelviken, 10:—; L. Mörner, Drottningholm, 10:—; Stina Mörner, Halmstad, 10:—.

Fru Hanna Neess, Landskrona, 2:—; Augusta Neijber, Stockholm, 10:—; Ester Nennes, Ängelholm, 1:—; fru Anna Nettelblad, Stockholm, 10:—; Tegnéra Nilon, Hälsingborg, 2:—; Adelaide Nilsson, Halmstad, 1:—; E. Nilsson, Kristianstad, 2:—; fru E. Nilsson, Ystad, 5:—; Ebba Nilsson, Borås, 2:—; Elisabeth Nilsson, Malmö, 2:—; handarbetslärarinnan Hanna Nilsson, Halmstad, 1:—; fru Karin Nilsson, Stockholm, 2:—;

Valborg Nilsson, Höör, 2:—; Wera Nilsson, Tollarp, 3:—; Nanna Norbäck, Arvika, 1:—; fru Eva Nordenskjöld, Växjö, 1:—; fru C. Nordenson, Stockholm, 3:—; Dagny Nordgren, Malmö, 5:—; fru Gerda Nordling, Ramlösa Brunn, 1:—; fröken Sofie Nordstedt, Stockholm, 5:—; Hilda Nordström, Vindeln, 3:—; fru Henriette Norelius, Nora, 2:—; Janna Norén, Lidköping, 1:—; H. Norlind, Flädie, 5:—; fru Elin Norrman, Malmö, 2:—; S. E. N., Ockelbo, 3:—.

L. Odenerants, Borås, 5:—; fru Agda Ohlson, Borås, 1:—; fru Ottilia Ohlson, Söderhamn, 2:—; Maria Olander, Grycksbo, 5:—; Olga Olsén, Arvika, 5:—; A. D. och S. Olsson, Göteborg, 5:—; fru Betty Olsson, Lund, 2:—; fru Helena Olsson, Stockholm, 5:—; fru Mia Osberg, Ramlösa Brunn, 1:—.

Ebba Pagander, Halmstad, 1:—; L. Palander, Djursholm, 2:—; Ida Palen, Nettraby, 5:—; L. Palmqvist, Linköping, 1:—; doktorinnan A. Pauli, Djursholm, 25:—; Laura Pedersen, Lund, 2:—; Anna Persson, Lund, 1:—; Elvira Persson, Karlskrona, 1:—; fr. Karin Persson, Göteborg, 2:—; fröken Stina Persson, Lund, 5:—; Alma Peterson, Göteborg, 3:—; fröken Emma Peterson, Stockholm, 25:—; fröken Hilda Peterson, Stockholm, 25:—; Klara Pettersson, Stockholm, 3:—; Karin Petzäll, Borås, 1:—; Héleène Philipson, Stockholm, 1:—; fröken Aurore Pihl, Strålsnäs, 5:—; E. Pihl, Karlskrona, 1:—; A. Piper, Malmö, 5:—; E. och M. Platen, Hälsingborg, 10:—; Gabrielle von Plomgren, Stockholm, 5:—; Ida von Plomgren, Stockholm, 5:—; L. Quennerstedt, Lund, 1:—.

E. Ramstedt, Stockholm, 10:—; H. Ramstedt, Stockholm, 5:—; V. Raymond, Göteborg, 3:—; S. Rehnberg, Nyköping, 1:—; konsullinnan Antonie Rettig, Stockholm, 10:—; Maria Rieck-Müller, Stockholm, 5:—; Stina Rodenstam, Hudiksvall, 3:—; fru Gerda Roempke, Jönköping, 5:—; Anna M. Roos, Lidköping, 2:—; Siri Roselius, Skutskär, 1:—; Elin Rosén, Stockholm, 5:—; Gertrud Rosén och Elin Fransén, Stockholm, 10:—; Thyra Rosén, Lund, 2:—; L. och S. Rosenberg, Stockholm, 3:—; fru Ottonie Rosenberg, Stockholm, 5:—; friherrinnan Augusta Ro-

senblad, Stockholm, 2:—; fru Märtha Rosenkrantz, Malmö, 2:—; E. Rosin, Stockholm, 1:—; prostinnan Hilda Roslund, Karlskrona, 2:—; fru E. Rothman, Karlstad, 2:—; fru Hilma Runbäck, Stockholm, 5:—; Alma Rundberg, Filipstad, 5:—; fröken Hilda Ryberg, Malmö, 3:—; H. Rydh 3:—; A. Rönne, Stockholm, 1:—.

Doktorinnan H. Salén, Stockholm, 5:—; fröken Lilian Salomon, Stockholm, 5:—; doktor Ingrid Samzelius-Lejdström, Stockholm, 10:—; fru Ragnhild Sandberg, Umeå, 3:—; Sigrid Sandberg, Norrköping, 1:—; Sigrid Sandberg, Stocksund, 3:—; Ida Sandegård, Linköping, 1:—; Lisa Sander, Luleå, 1:—; fröken Anna Sandström, Stocksund, 5:—; fru E. Schéele, Stockholm, 2:—; R. Schéele-Dövring, Kristianstad, 1:—; fru Sigrid Scheutz, Karlskrona, 5:—; C. F. V. Schimmelpfennig, Stockholm, 10:—; fru Schneidler, Stockholm, 10:—; W. och R. Schnittger, Stockholm, 5:—; Ruth Schubert, Stockholm, 10:—; A. Schuldhéis, Stockholm, 1:—; R. Schürer v. Waldheim, Stockholm, 5:—; Hedvig och Irene Sidner, Stocksund, 2:—; Laura Silfversparre, Strängnäs, 2:—; fru D. Simonsson, Karlskrona, 1:—; Dora Sjunneson, Kävlinge, 1:—; fru Elisabeth Sjövall, Kristianstad, 5:—; fröken Disa Skantze, Karlskrona, 1:—; fru Nanna Skantze, Karlskrona, 1:—; Skellefteåkretsen av F.-B.-F. 30:—; Anna Sondén, Stockholm, 5:—; M. Sondén, Djursholm, 3:—; fru Augusta Sonesson, Malmö, 5:—; Helga Sonesson, Hälsingborg, 5:—; Ingrid Sparre, Stockholm, 10:—; fru Gerda Staël von Holstein, Stockholm, 2:—; Augusta Starbäck, Stockholm, 1:—; fru Annie Stenberg, Stockholm, 10:—; Maria Stenberg, Göteborg, 5:—; L. Stenbock, Linköping, 2:—; Fredr. Stenquist, Stockholm, 2:—; fru Mathilda Stenström, Malmö, 5:—; Anna Stenudd, bokhandlare, Haparanda, 1:—; S. Sternhagen, Stockholm, 2:—; Ida Stjernberg, Karlskrona, 5:—; Ewa von Stockenström, Dunker, 10:—; fru Ester Strömmau, Stockholm, 5:—; fru I. Stålhammar, Stockholm, 2:—; I. Sundelius, Stockholm, 1:—; Ebba Sundholm, Stockholm, 5:—; fru Lilly Sundkler, Umeå, 1:—; A. Sutthoff, Dalen, 5:—; Anna Svenson, Hälsingborg, 2:—; A.

Svensson, Karlstad, 2:—; Karin Svensson, Göteborg, 5:—; fru A. v. Sydow, Strängnäs, 1:—; fru Otilia Söderberg, Stockholm, 5:—; Anna Sörensen, Stockholm, 5:—; fröken A. Sörensson, Mariestad, 1:—; S. Sörensson, Lund, 1:—.

Brita Tauson, Karlshamn, 2:—; Elisabeth Thiel f. Stjernstedt, Saltsjö-Duvnäs, 100:—; fru Ida Thomander-Warholm, Lund, 20:—; E. Thomée, Malmö, 2:—; fru Hilma Thorshén, Örebro, 2:—; Signe Thorsson, Ystad, 1:—; Hilma Thorstenson, Stockholm, 1:—; Sigurd Thorstenson, Surte, 10:—; Ebba Toll, Stockholm, 2:—; M. Treschow, Enköping, 1:—; E. Trybom, Skara, 1:—; fru Emelie Tullberg, Stockholm, 5:—; Hanna Tullgren, Lund, 1:—; Hedvig Törjeson, Gävle, 1:—; G. Törnell, Stockholm, 5:—.

Fröken Anna Ugglå, Stockholm, 2:—; fru B. Ugglå, Linköping, 2:—; Elisabeth Ugglå, Järna, 5:—; fröken Elsa Ulrich, Linköping, 3:—; Sigrid Ulrich, Lidköping, 10:—; fru A. Undén, Uppsala, 10:—; landshövdingenskan Unger, Karlstad, 5:—; Elsa Uppling f. Posse, Stockholm, 5:—.

G. v. Wachenfeldt, Ystad, 2:—; Elisabeth Wachtmeister, Lund, 5:—; grevinnan Harriet Wachtmeister, Kulla Gunnarstorp, 10:—; L. Wachtmeister, Nyköping, 5:—; E. Wadell, Göteborg, 2:—; Clara Wahlin, Stockholm, 5:—; L. Wahlström, Stockholm, 10:—; fröken Ch. Waldenström, Stockholm, 2:—; fröken Kerstin Wall, Stockholm, 2:—; L. Wallberg, Halmstad, 1:—; E. Wallenberg, Stockholm, 5:—; fru Ingegerd Wallenström, Arvika, 2:—; J. Wallerstedt, Örebro, 2:—; I. Wallquist, Linköping, 1:—; E. Welin, Kumla, 1:—; fru E. Wennberg, Nyköping, 1:—; dr E. Wennberg, Vänersborg, 5:—; fru H. Wernstedt, Lidköping, 50:—; Emma Weslien, Stockholm, 5:—; fru E. Westerberg, Halmstad, 1:—; Rut Westerlund, Karlskrona, 1:—; fru Carolina Westesson, Svalöv, 1:—; Anna Whitlock, Stockholm, 5:—; Ellen Whitlock, Stockholm, 5:—; fru A. Widebeck, Strängnäs, 5:—; Matilda Widegren, Stockholm, 1:—; fru Anny Widén, Örebro, 1:—; Karolina Widerström, Stockholm, 20:—; Tekla Wihlander, Norrviken, 5:—; Anna Wiklund, Linköping, 3:—; fil. mag. E. Wikström, Hu-

diksvall, 2:—; Wikström, Stockholm, 2:—; Ella Wingårdh, Hälsingborg, 5:—; Ingrid Wisén, Landskrona, 5:—; Sophie Witt, Hälsingborg, 3:—; I. Witthoff, Ystad, 2:—.

Anna Yngström, Stockholm, 5:—; Maria Åkerlind, Karlstad, 1:—; E. Åkesson, Nyköping, 1:—; fru Anna Åstrand, Linköping, 3:—; fru Nina Ödberg, Skara, 2:—; Ingrid Örström, Nyköping, 1:—; Örströms, Örebro, 3:—; Gumilla Örtenblad-Rydberg, Dals-Rostock, 1:—; fröken Hilda Östberg, Göteborg, 2:—.

Stockholm 10. 3. 1927.

S u m m a k r. 2, 570:—.

En uppmaning från statykommiténs arbetsutskott att ännu utelöpande listor från insamlingens tidigare år måtte omedelbart återsändas under adress: Fredrika-Bremerstatykommitén, Kihls gård, Stockholm 1, ä v e n o m i n t e t b i d r a g f i n n e s t e c k n a t å l i s t a n, låta vi härmed gå vidare till eventuella innehavare av listor.

F-B-F-kretsarna.

B o r å s k r e t s e n sammanträdde till årsmöte den 25 februari under fru Leonore Odencrants' ordförandeskap. Några varma minnesord ägnades av ordföranden åt fru Caroline Nyrén, f. Wahrolin, varpå man övergick till förhandlingarna. Styrelsen återvaldes och består av: fru Leonore Odencrants, ordf., fröken Valborg Carlström, v. ordf., fru Ingrid Carlbaum, sekreterare, fru Sara Lapidus, kassaförvaltare, fruarna Kindstrand, Böhlin och Låftman, med fruarna Ingrid Björkman och Ester Lindén som suppleanter. Revisorer: fru Dagmar Borg och Ebba Nilson med fröknarna Ruth Carlström och Elsa Andersén som ersättare.

Efter förhandlingarna vidtog en litteraturafon, varvid fru Ingrid Björkman höll föredrag om Karin Ek.

B å s t a d s k r e t s e n hade den 25 februari årsmöte å Båstadgården under ordförandeskap av fru Sigrid Forsberg. Av-

gående ledamöterna fruarna Ragnhild Nilsson, Sigröd Forsberg, Sigröd Graff och fröken Jenny Agrell återvaldes; efter fru S. Hammarlund, som undanbett sig omval, valdes fru M. Rehn. Till revisorer återvaldes postmästare Hedda Rosengren och fröken Karin Berg. Efter förhandlingarna hade samkväm anordnats, varvid kyrkoherde Viktor Evald talade om de senaste upptäckterna från forntiden i Sydhalland.

Falköpingskretsen hade den 16 februari sitt årsmöte å Falköpings Tidnings samlingsaal. De styrelsemedlemmar, som voro i tur att avgå, omvaldes, nämligen fru Augusta Hallenius, fru Marie Sophie af Ekenstam, fröken Margit af Ekenstam, fröken Anni Andersson och fröken Ruth Gustafsson. Kvarstående i styrelsen äro borgmästarinnan Tullie Koch, fru Gulli Stanzén, fru Thyra Karlson, fru Anna Larsson och fru Emy Jungmarker.

Sedan fru Hallenius meddelat att hon avböjde återval som ordförande, uttalade borgmästarinnan Koch med anledning av avsigelsen å kretsens vägnar ett varmt tack till den avgående ordföranden för hennes intresserade och gagnarika insats som ledarinna för kretsen alltsedan dess bildande och uttryckte ett uppriktigt beklagande av fru H:s avgång från ordförandeskapet. Styrelsen utsåg som ordförande efter fru Hallenius borgmästarinnan Tullie Koch. Till revisorer omvaldes fru Anna Rydner och fröken Karin Linell.

Vid årsmötet lämnade kretsens kassaförvaltare det glädjande meddelandet, att kretsen av en givare, som önskade vara okänd, erhållit den storartade gåvan av 1,000 kr. för sin stipendiefond.

Efter förhandlingarna följde samkväm.

Gävle kretsen hade den 14 februari årsmöte å Grand Hôtel. Vid styrelsevalet, varvid de i tur avgående styrelseledamöterna omvaldes, fick styrelsen följande sammansättning: fröken Anna Åkerberg, ordförande, fru Anna Björk, vice ordförande, fröken Louise Gripenberg, sekreterare, fröken Marta Schrevelius, vice sekreterare, fröken Elsa Wengelin, kassaförvaltare, fruarna Martha Ekman och Signe Leksell;

värdinnor: fru Signe Andersson, fröknarna Anna Sundbom och Elna Sidvall.

Efter förhandlingarnas slut föreläste ärkebiskopinnan Anna Söderblom över ämnet: »I Fredrika Bremers spår till hemmen i nya världen», därefter samkväm.

Göteborgskretsens årsmöte ägde rum den 22 februari i det nyöppnade kvinnliga Studiehernet. Detta samt att kretsen i år firar sin tioåriga tillvaro gav mötet sin särskilda högtidliga prägel. Ordföranden fru Mary von Sydow uttalade ett varmt tack till dem som främjat studiehernet öppnande. Styrelsen, som har följande sammansättning, omvaldes: fru Mary von Sydow, ordf., fröken Thyra Kullgren, v. ordf., fru Astrid Levisson, kassaförvaltare och sekreterare, fröken Anna Lönnerblad, fru Clara Wijkander och fröken Nanny Lindström. Till ersättare för fru Lilly Kjellberg, som undanbett sig återval, invaldes i styrelsen fru Märtha Leffler.

Efter förhandlingarna vidtog samkväm, varunder fröken Frida Hjertberg framförde ett tack från kretsmedlemmarna till styrelsen för dess tioåriga verksamhet till kretsens fromma. Sång av fröken Mimmi Lundén.

Halmstads kretsen hade sitt årsmöte den 23 februari under fröken Anna Ljungbergs ordförandeskap. Till styrelseledamöter återvaldes: grevinnan Stina Mörner ordf., fröken Anna Ljungberg vice ordf., fru Ruth Hernqvist sekreterare och fröken Ebba Pagander kassaförvaltare jämte fruarna Anna Berggren och Vivi Ehnbohm samt fröken Olga Lindström. Mötesvärdinnor blevo fruarna Anna Berggren och Alma Spiik. Till revisorer utsågos fröken Marit Olde och fru Anna Nyström med fru Solveig Frummerin och fröken Olga Lundberg som suppleanter. Att representera kretsen vid årsmötet i Ystad utsågos fru Ruth Hernqvist och fröken Anna Ljungberg.

Frågan om inrättande av ett sjömanshem inleddes av fröken Olga Lindström varpå följde en livlig diskussion.

»Fyra generationer» uppfördes av några bland kretsens medlemmar. Därefter vidtog ett animerat samkväm.

H ä l s i n g b o r g s k r e t s e n hade årsmöte den 15 februari under ordförandeskap av fröken Signe Wennberg. Till ledamöter i styrelsen återvaldes fröken Wennberg, fruarna Gierow, Åkesson, Sjunnesson, Högstedt-Olsson och Sjövall samt fröknarna Deshayes, Kjellberg och, i stället för fröken Signe Rosentwist som av sagt sig, nyvaldes där Hanna Christer-Nilsson. Till revisorer återvaldes fröknarna Lotten Bremberg och Elin Witt och till suppleanter för dem fröknarna Olga Francke och Agda Ljungberg.

Ordföranden frambar kretsens tack till fröken Rosentwist för det intresserade arbete hon som ledamot av styrelsen alltsedan kretsens tillkomst nedlagt för denna.

Till representanter vid Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte utsågos fröken Wennberg, fruarna Gierow, Åkesson, Sjunnesson, Sjövall, Högstedt-Olsson och Månsson samt fröknarna Deshayes och Kjellberg.

Styrelsen föreslog anordnande av en språkkurs, konversationskurs i franska, vid små tecirklar. Förslaget vann mötets gillande och anteckningar om deltagande gjordes redan vid mötet.

Efter förhandlingarna höll fillic. fru Ingegerd Henschen-Ingvar, Lund, föredrag, be-lyst med skioptikonbilder, om klädedräktens historia.

J ö n k ö p i n g s k r e t s e n hade sitt årsmöte den 22 februari å Margaretaskolan. Förhandlingarna leddes av fru Tyra Schar-tau. Sedan styrelseval förrättats konstitue-rades styrelsen sålunda: fru Tyra Schartau, ordförande, fröken Emma Aulin, vice ord-förande, fru Marianne Herrlin, sekreterare, fru Anna Ljungberg, kassaförvaltare, samt fruarna Signe Sörensen, Gerda Roempke, Anna Hall, Cissie Söderberg, Elsa Anderson, fröknarna Bertha Hedenstierna, Ellen Schånberg och syster Elsa Pehrsson. Re-visorer fru Klara Lindell och fröken Clary Wahlström. Till representant vid förbun-dets årsmöte valdes fru Tyra Schartau.

Efter slutade förhandlingar föreläste frö-ken Mia Rosander om »Ledande personer inom förbundet under gångna tider» och omedelbart därefter höll fru Pennie Häck-

ner föredrag om »Fredrika-Bremer-Förbun-dets verksamhet förr och nu.» Sång av fröken Mary Rundquist ackompanjerad av fru Scheringsson-Hellman.

K a r l s k r o n a k r e t s e n hade den 14 februari sitt årsmöte å Stadshotellet. Vid styrelsevalet återinsattes de i tur avgående styrelsemedlemmarna: fru Eva af Geijer-stam, ordf., fröken Hanna Andersson, v. ordf., fru Alma Falk, sekr., fru Anna Swe-din, kassaförvaltare, samt fruarna Sigröd Hagströmer, Märta Weinberg och Aina Krook med fröken Nanny Carlsson och fru-arna Mercedes Hollberg och Mary Gran-ström som suppleanter. Revisorerna äro fru Ester Lundmark och fröken Sig-ne Nelsson, revisorssuppleanter fröken Ebba Hellström och fru Astrid Bergstrand.

Efter årsstämman höll löjtnant Sigfröd Leander föredrag om Blekingska skärgär-den från Torhamns udde till Hanö, illus-trerat av skioptikonbilder. Samkväm, med musik av fru Karin Kulle samt uppläsning av dikter av Ragnar Jändel.

K a r l s t a d s k r e t s e n hade den 4 februari en dramatisk-musikalisk soaré på Grand Hôtel. För musikavdelningen svara-de Karlstads orkesterförening samt sänger-skan fröken Helga Asplund och redaktör Hellberg. Dramatiken var tvåaktaren »Bad-ortsluft» av signaturen Plom, regi fröken Märta Undén och skådespelarna Karlstads-bor.

K r i s t i a n s t a d s k r e t s e n hade årsmöte den 15 februari å Frimurarehotellet under fru Elisabeth Sjövals ordförande-skap.

Till ledamöter i styrelsen omvaldes fru Elisabeth Sjövall, fröken Clara Munck af Rosenschiöld, fruarna Elsa Nordlund, Lot-ten Borg, Agnes Ingvar-Nilsson, Emma Nil-son och Ruth Dörning, fröknarna Anna Lund-quist, Anna Jönsson och Ellen Widerberg samt nyvaldes efter fruarna Olga Marks von Würtemberg och Eva Johnsson, som bå-da av sagt sig, fruarna Anna Fischer och Maja Engberg. Till styrelsesuppleanter om-valdes fru Elsa Stål samt nyvaldes fruarna Ellen Nilsson och Olgine Pallin samt frö-ken Fosca Leifert. Revisorer blevo fru

Anna Nilsson och fröken Elna Gertzell med fru Frida Leifert och fröken Alma Hansson, likaledes nyvalda, till suppleanter. Till ombud vid årsmötet i Ystad utsågos fruarna Elisabeth Sjövall och Elsa Nordlund.

Efter förhandlingarna höll rektor Birger Sjövall föredrag över ämnet »Den historiska bakgrunden till några av de nyförvärvade egyptiska skulpturerna i Kristianstads museum». Därefter samkväm med pianomusik av fruarna Anna von Sydow och Inez Winberg.

K u m l a k r e t s e n höll sitt årsmöte den 8 februari; till medlemmar av styrelsen valdes fröken Wienna Mesterton, ordf., fru Anna Björkman, v. ordf., fröken Sigrid Lyman, sekr., fröken Elsa Welin, v. sekr., fru Karin Friberg, kassaförvaltare, fruarna Ida Andersson och Ester Eriksson. Till revisorer utsågos fruarna Zandra Helander och Valborg Andersson.

Efter förhandlingarnas slut var samkväm anordnat tillsammans med Vita Bandsföreningen på orten. Sång och musik utfördes av fröknarna A. Wessling och Eva Lundholm m. fl. En insamling företogs för Fredrika-Bremerstatyn.

L a n d s k r o n a k r e t s e n hade sitt årsmöte den 3 mars i Läroverkets för flickor lokal under ordförandeskap av fröken Brita Trägårdh. Styrelse och revisorer omvaldes, med undantag för fru Ida Waldén, som av sagt sig medlemskap i styrelsen. Till hennes ersättare utsågs förutvarande suppleanten fru Signe Bergwall, och nyvaldes som suppleant fröken Hilma Andersson. Styrelsen konstituerade sig senare som följer: fröken Brita Trägårdh, ordf., fru Klara Torpson, v. ordf. och mötesvärdinna, fru Elisabeth Munck af Rosenschiöld, sekr., fru Ellen Törnqvist, kassaförvaltare, fru Ester Ryde, mötesvärdinna, fru Signe Bergwall, fröken Dagmar Wessman; suppleanter: fru Ingeborg Hanström, fröken Elisabeth Sandstedt, fröken Hilma Andersson.

Efter mötesförhandlingarna föredrag med skioptikonbilder över »Rom och svenska arkeologiska institutet» av fil. kand. fröken Anna Munck af Rosenschiöld, därefter samkväm.

L i n k ö p i n g s k r e t s e n hade den 25 februari årsmöte under grevinnan Louise Stenbocks ordförandeskap. Till styrelsemedlemmar omvaldes grevinnan Louise Stenbock, ordf., fröken Sigrid Tersmeden, v. ordf., fil. mag. fröken Elisabeth Berggren, sekr., fru Kalla Gezelius, fru Marie-Louise Lundberg, fru Armida Theorell, fröken Ingrid Wallqvist och fröken Eva Ödlund. Efter fru Elsa Thuresson, som avflyttat från staden, invaldes fröken Agda Petersson.

Efter årsmötet höll advokaten, friherrinnan Ruth Stjernstedt föredrag om »Våra dagars kvinna», därefter samkväm.

L u n d a k r e t s e n hade sitt årsmöte den 14 februari under ordförandeskap av fru Carola Eklundh. De i tur avgående styrelseledamöterna omvaldes: fruarna Anna Herrlin, Karin Mortensen och Torborg Pettrén samt d:r Ruth Johansson och fröken Maria Åkesson. Vid senare sammanträde konstituerade sig styrelsen som följer: ordf. fru Herrlin, v. ordf. och sekr. fru Eklundh, v. sekr. fröken Åkesson, kassaförvaltare fröken Elna Persson, mötesvärdinnor fruarna Pettrén och Mortensen.

Till revisorer omvaldes fröken Ida Westdahl och nyvaldes fru Martina Blidberg. Suppleanter blevo fröken Inez Möller och fru Maja Olsson. Till ombud vid förbundets årsmöte valdes fruarna Anna Herrlin och Carola Eklundh, fröken Elna Persson samt fru Karin Mortensen. Därefter lämnade fru Eklundh en redogörelse för den inom kretsen startade insamlingen av medel till en kurator för psykiskt sjuka, varav framgick att tillräckligt underlag nu finnes för inrättande av den påtänkta kuratorsbefattningen. Medlen förvaltas tillsvidare av kretsens styrelse samt professor Wigert i Lund; revisorer av förvaltningen blevo fröknarna Hanna Möller och Elna Persson, östervång. Till kurator har utsetts sjuksköterskan Martha Hedfors, som börjar sin verksamhet 1 mars.

Professor Einar Sjövall höll därpå föredrag om »Landstingens sjukvårdande verksamhet».

M a l m ö k r e t s e n sammanträdde den 1 februari till årsmöte å Stadt Hamburg

under fru E. Quensels ordförandeskap. Av årsberättelsen framgick att kretsen räknar 417 årsbetalande och 17 ständiga medlemmar.

De i tur avgående styrelsemedlemmarna, fru M. Björkwall, fröken M. Kjällberg, fröken A. T. Nilsson, fru O. Selmer och dr E. Smedberg återvaldes. Efter fru L. Gren-Nilsson, som avflyttat från samhället, nyvaldes fru Lisa Velander. Revisorerna fröken M. Munch af Rosenschöld och fröken E. Svensson återvaldes, likaså revisors-suppleanterna fröken H. Lindstrand och fru A. Green. Till representanter vid förbundets årsmöte i Ystad valdes fruarna E. Quensel, O. Selmer, M. Björkwall, S. Bosson-Alin, E. Berggren, dr E. Smedberg samt som deras ersättare fru A. Hultgren, fröknarna M. Kjällberg, E. Barring, H. Lindstrand, fru Signe Werner och fru A. Rönn-gren.

Efter slutade förhandlingar höll fru Lisa Gren-Nilsson föredrag om Sophie Leijonhuvud-Adlersparre.

M a r i e s t a d s k r e t s e n hade sitt årsmöte den 15 februari. Till styrelseledamöter valdes: fru Marianne Ekman, ordf., fru Andriette Florén, v. ordf., fru Emelie Bergman, kassaförv., fröken Gudrun Langenheim, sekreterare, fruarna Maja Jansson och Sigrid Holmberg; till suppleanter: fru Sigrid Brattström och fröken Gerda Lindblom. Till ombud vid förbundets årsmöte utsågs fru Florén med fröken Langenheim som suppleant.

Den 21 februari höll dr Julia von Sneidern på kretsens inbjudan å Folkskolans högtidssal föredrag om »Vardagspsykologi».

M j ö l b y k r e t s e n hade den 19 jan. ett möte i Centralskolans samlingssal med föredrag av fru Ester Lutteman över ämnet K v i n n o i d e a l f ö r r o c h n u. Därefter sång av fru Gertrud Wågman med ackompanjemang av fröken Wahlgren.

Den 23 februari hölls årsmöte under ordförandeskap av farm. kand. fru Sigrid Carlsson. Till styrelseledamöter omvaldes fil. mag. fröken Inez Flintå, fru Rakel Gerholm, fru Tyra Björne, fröken Ingeborg Barr. Fru Gertrud Wågman nyvaldes till

föreningens ordf., efter fru Sigrid Carlsson, som hade undanbett sig återval. Suppleanter blevo fru Helga Norrby och fröken Tekla Mattsson. Till revisorer utsågos fruarna Maja Sundström och Aina Gustafsson. Fru Wågman uttalade å föreningens vägnar ett varmt tack till dess avgående ordf. för det goda och uppoffrande arbete som hon nedlagt inom föreningen.

N y k ö p i n g s k r e t s e n hade årsmöte den 7 februari. Förhandlingarna öppnades av fru Esther Ekengren, som erinrade om den förlust kretsen lidit därigenom att såväl ordföranden fru Märta Fant som sekreteraren fru Anna Cullberg avgått ur styrelsen.

Vid förrättat styrelseval insattes i styrelsen: fröken Esther Laurell, ordf., fru Esther Ekengren, v. ordf., fröken Gertrud Unger, sekreterare, fru Marta Swenborg, kassaförvaltare, samt fröken Mathilda Olsson med fruarna Elsa Beijbom och Thora Munthe som suppleanter. Revisorer blevo fruarna Karen Widman och Ella Wennberg med fruarna Hedvig Schenström och Walborg Gyllenbåga som ersättare. Till kretsens representanter vid förbundsmötet i sommar utsågos fröken Gertrud Unger och fru Marta Swenborg med fru Esther Ekengren som suppleant.

Fröken Eva Fröberg höll därefter ett med skioptikombilder illustrerat föredrag om Gamla franska slott och deras traditioner.

S t o c k h o l m s k r e t s e n s Fredrika-Bremerskola började sin vårtermin med en sankvåmsafton den 17 januari i Klara folkskola, varvid Marika Stjernstedt uppläste ett par egna noveller och fru Maria Frumerie bidrog till underhållningen med sitt fulländade pianospel. Respektive kurser i engelska och franska på olika stadier samt i konsthistoria fortgå efter samma timplan som för höstterminen.

Årsmötet hölls den 22 februari i Årstas nyöppnade lokaler. Styrelsen omvaldes och består av fröken Ellen Kleman, ordförande, fröken Elsa Ekström, fru Alma Faustman, fröknarna Kerstin Fjetterström, Eva Fröberg, Ida von Plomgren, fru Gertrud Rodhe, dr Hanna Rydh, fru Elisif Théel;

suppleanter fröken Beth Hennings, fru Asta Hägg, fru Ebba Odhner, fröken Rigmor Schnittger, friherrinnan Anna Staël von Holstein och fröken Inger Sundelius. Efter mötesförhandlingarnas slut talade professorskan Ebba de Geer över ämnet: »Några drag ur en forskares arbetsliv».

Strängnäs kretsen hade årsmöte den 17 februari. Till styrelse, vilken samtidigt konstituerade sig, återvaldes ordf., fröken N. Huldt, v. ordf., d:r Anna Jansson, sekr. fru Inga Rosenqvist, skattmästare fru E. Ekedahl samt utan särskild funktion fru E. Törnberg och fru Palmkvist. Revisorer blevo fröknarna E. Haglund och Åsa Widebeck med fru L. Philipson som ersättare.

Till ledamöter i kvinnoföreningarnas samarbetskommitté valdes fröken N. Huldt, fru I. Rosenqvist och fru E. Törnberg.

Att representera kretsen vid årsmötet i Ystad valdes fröken Huldt med d:r Jansson som ersättare.

Vänersborgs kretsen hade den 14 februari årsmöte å Rådhusalen under ordförandeskap av dr Julia von Sneidern. Den förutvarande styrelsen omvaldes: dr von Sneidern, ordf., fruarna Anna af Sandeberg, Camille Jemmische, Sigrun Carlsson, Anni Bergkvist, Lilly Lundberg, Hilda Böhmmer, fröknarna Hilda von Sneidern och Anna Wallin; suppleanter: fruarna Gerda Carlsten och Hanna Victorin. Till revisor återvaldes fru M. Arvidson och nyvaldes fröken M. Stuart, med fru Paalzow och fröken A. Lundborg, omvalda, som ersättare. Efter förhandlingarna talade fröken Thyra Kullgren, Göteborg, över ämnet: »Aktuella skolproblem, särskilt med avseende på flickornas undervisning».

Växjö kretsen hade den 18 februari sitt årsmöte å Stadshussalongen under fru Elsa Nordenskjölds ordförandeskap. Av de tre i tur att avgå varande styrelseledamöterna omvaldes fru Ines Danelius och fröken Rundbäck och i stället för fru Ernst, som undanbett sig återval, invaldes suppleanten fru Elsa Smedberg. Nyvald suppleant blev dr Rut Grubb. Att representera kretsen vid förbundets årsmöte valdes fru Blenda Sylvan, med fröken Elisabeth Johanson som ersättare. Vid efteråt hållet styrelsesammanträde omvaldes till ordförande fru Elsa Nordenskjöld, till v. ordförande fröken Elisabeth Johanson, till sekreterare fru Blenda Sylvan och till kassaförvaltare fru Ines Danelius.

Efter förhandlingarna höll rektor B. Sjövall, Kristianstad, föredrag över ämnet: »Samarbete mellan skola och hem». Samkväm med sång av fröken Edgar.

Ystads kretsen sammanträdde första gången för året den 25 januari, varvid adjunkt J. W. Carlson talade om »Grunddragen av den moderna ärfthlighetsteorien».

Årsmötet hölls den 8 februari på Hotell Continental under ordförandeskap av fru Maja Strandberg. Vid förrättat styrelseval omvaldes till ordförande fru Strandberg och till v. ordförande fru Ingeborg Berg. Till ledamöter av styrelsen utsågos fruarna Olga Aartelo, Anna Nilsson, Ingeborg Olson, Hertha Persson, Clary Schultz och Fanny Welinder samt fröken Elin Strandberg, samtliga omvalda, liksom deras suppleanter, fru Ebba Adlercreutz samt fröknarna Anna Gedda och Emilia Davidsson. Revisorer, fröknarna Bertha Grönvall och Ida Malmborg, samt deras suppleanter, fröken Ellen Månsson och fru Thora von Normann, återvaldes även.

Kobbs Théer

äro odisputabelt de

finaste

och i bruket de

billigaste.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET.

Redaktör: *Ellen Kleman.*

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postupplaga: 1/1 år kr. 6:50; 1/2 år kr. 3:50; 1/4 år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan, Stockholm.* Redaktionstid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3.* Tel. Norr 48 50, 27 62. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag.* Tel. Norr 48 50, 27 62.

Många av dem,
som förut inte
gjort åtskillnad
på tvål och tvål, äro
numera mycket
noga med att de
varje gång
erhålla:

Schéels Radium-tvål

Innehåller radium-
mineralet "Virköt"

Främstens tvål
Pris 1.-krona

Löddrar utmärkt även i hårt vatten!

Radiumhalten kontrolleras av Radium-
experten Fil. Dr N. Sahlbom.

Sällskapet

Barnavårds utbildningsanstalt

Stadshagen, Stockholm.

4 månaders kurser i barnavård. 6 elever mot-
tagas den 1:sta i varje månad. Elevavgift
kr. 125 i månaden för undervisning, föda och
bostad. Inträdesfördrag: fullständig folks-
skolebildning. Ansökan om elevplats ställes
till föreståndarinnan och bör vara åtföljd av
frejd- och läkarbetyg, avskrift av skolbetyg
och rekommendation av trovärdig person.

Styrelsens ordförande är H. K. H. Prinses-
san Ingeborg. Anstaltens läkare Dr. Arthur
Fürstenberg.

AKTIEBOLAGET

Stockholms Nya Järnsångslabrik

E. L. ERICSSON

Specialaffär för

Sångar, Sängkläder, Soffor,
Ottomaner 1 och 2 bäddar,
Täckan, Filtar, Överkast,
Kuddar m. m., m. m.

Kontor & Utställning

16 Norrlandsgatan 16
STOCKHOLM Tel. 78 56, N. 7181

A/B Nya Blå Hand,

Skönfärgeri- & Kemisk
Tvätanstalt,

STOCKHOLM - ETABL. 1858
KONTORET Tel. Liljeholmen 23
Postadr. för fabriken: Liljeholmen, Sö. 334 26.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Norr 46 33.
Smålandsgatan 8. Norr 125 09. Brännkyrkaga-
tan 2. Sö. 334 39. Hornsgatan 170. Sö. 301 35.

Öka Matlusten

och stärk krafterna med IDOZAN. Erkänt
bästa järnmedicin. Hög järnhalt. Skadar ej
tänderna. Fås å alla apotek.

IDOZAN A IDOZAN B
svagt avförande. ej avförande.

Kina-IDOZAN
säkert stärkande.

Innehåll.

Det kungliga förslaget till ny skolorganisation. Av *Kerstin Fjetterström*.

Jutta Bojsen Møller. Av *Ellen Kleman*.

Behörighetslagen — en lag på papperet? Av *Elin Rheborg*.

Maria-Stiftelsen i Borås. Av *Eleonore Odenchrants*.

»Det lyckliga valet». En kärleksroman från det klassiska Kina.
Av *Emilia Fogelklou*.

Vilka elever vinna inträde?

Fredrika-Bremer-Förbundets Studiehem i Göteborg.

Insamlingen för Fredrika Bremers staty.

F.-B.-F.-kretsarna.

GUMMISULOR OCH GUMMIKLACKAR

“Kuntzes Extra”

marknadens förnämsta fabrikat, lätta och behagliga
med enastående slitstyrka.

Gummileksaker — uppblåsbara och flytande —
största sortering i trevliga nyheter.

Dessutom rekommendera vi vårt välförsedda lager i **Gummihandskar,**
Gummisvampar, Gummimattor, Bollar, Reskuddar,
Tennis- och Gymnastikskor m. m., m. m.

.....
KAUTSCHUKS- & GUTTAPERKAVARU-AKTIEBOLAGET
KUNTZE & Co.

Norrköping — STOCKHOLM — Sundsvall